

Załącznik nr 2  
do uchwały nr 67/2019  
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej  
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.



**Profil praktyczny**

# **Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej**

---

Nazwa kierunku studiów: finanse i rachunkowość

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Uniwersytet WSB Merito  
w Gdańsku

Data przeprowadzenia wizytacji: 17-18.12.2023 r.

**Warszawa, 2023**

(rok opracowania raportu)

## Spis treści

---

<b>1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu</b>	<b>4</b>
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
<b>2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów</b>	<b>5</b>
<b>3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA</b>	<b>7</b>
<b>4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia</b>	<b>8</b>
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	8
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	23
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	29
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	35
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	41
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	43
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	45
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	51
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	54
<b>5. Załączniki:</b>	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>

Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych \_\_\_\_\_ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

## **1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu**

### **1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej**

Przewodniczący: dr hab. Katarzyna Szczepańska-Woszczyna - członek PKA

#### **członkowie:**

1. prof. dr hab. Jerzy Węclawski – ekspert PKA
2. dr Agnieszka Jakubowska – członek PKA
3. Jakub Szczepkowski – ekspert PKA ds. pracodawców
4. Piotr Borczyński – ekspert PKA ds. studenckich
5. Hanna Chrobak-Marszał – sekretarz zespołu oceniającego

### **1.2. Informacja o przebiegu oceny**

Ocena jakości kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonego na Uniwersytecie WSB Merito w Gdańsku została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej na podstawie Uchwały nr 580/2023 Prezydium PKA z dnia 13 lipca 2023 r. w sprawie kierunków studiów wyznaczonych do oceny programowej w roku akademickim 2023/2024.

Zgodnie z obowiązującą procedurą ocena została przeprowadzona stacjonarnie. Poprzednia ocena programowa miała miejsce w 2017 roku. Uchwałą nr 29/2018 z 25 stycznia 2018 r. Prezydium PKA wydało dla tego kierunku ocenę pozytywną.

Spośród przyjętych przez Polską Komisję Akredytacyjną ośmiu kryteriów jakościowych oceny programowej, kryterium współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia otrzymało ocenę „wyróżniająco”. Pozostałe kryteria uzyskały ocenę „w pełni”.

Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego PKA z raportem samooceny przekazanym przez władze Uczelni. Przed wizytacją zespół oceniający PKA odbył spotkania organizacyjne w celu omówienia kwestii w nim przedstawionych, spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni oraz szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji. W trakcie wizytacji zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej przeprowadził wszystkie przewidziane w harmonogramie spotkania, jak też dokonał oceny wybranych prac dyplomowych i etapowych oraz przeprowadził hospitację zajęć dydaktycznych. Podczas wizytacji odbyła się wizytacja bazy dydaktycznej. W czasie spotkania podsumowującego zespół oceniający przekazał Władzom Uczelni informacje dotyczące dalszych etapów postępowania oceniającego.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

## 2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	finanse i rachunkowość	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	ekonomia i finanse (83%) nauki prawne (10%) nauki o zarządzaniu i jakości (7%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	960 godz./39 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>bankowość i inwestycje, kadry i płace, rachunkowość i finanse przedsiębiorstw, analitik finansowy i rynkowy, rachunkowość i finanse w mikrobiznesie, start-up i innowacje finansowe</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	200	666
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1618	1150
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	95,5	95,4
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	128,1	129,1
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	76	69

Nazwa kierunku studiów	finanse i rachunkowość	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia stacjonarne i niestacjonarne	

Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	ekonomia i finanse (100%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	480 godz./20 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>bankowość i doradztwo finansowe, podatki i doradztwo podatkowe, analitik biznesowy, rachunkowość i controlling, finanse przedsiębiorstw i podatki (ACCA)</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	-	373
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	-	510
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	-	60
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	-	90,2
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	-	67

**3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA**

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione

#### 4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

##### Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

###### Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Kierunek finanse i rachunkowość prowadzony jest na poziomie studiów I stopnia (decyzja DSW-3-4003-283/JP/03) i II stopnia (decyzja DSW-3-4001-71/JG/05) o profilu praktycznym, w formie stacjonarnej i niestacjonarnej na studiach I stopnia oraz w formie niestacjonarnej na studiach II stopnia.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku są zgodne ze Strategią Uczelni na lata 2022-2025, z perspektywą 2030, ustanowioną Uchwałą nr 140/IX/2023 Senatu z dnia 19 września 2023 r.), która zakłada uprządkowanie procesu nauczania w powiązaniu z praktyką gospodarczą i rynkiem pracy, w tym poprzez włączanie do procesu nauczania interesariuszy zewnętrznych oraz dydaktyków z doświadczeniem zawodowym w danej dziedzinie, kształcąca z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, rozwijanie umiejętności praktycznych pozwalających na elastyczne i sprawne radzenie sobie w wymagającym i coraz bardziej złożonym świecie, zdobywanie kompetencji dopasowanych do wyzwań przyszłości, umożliwiających budowanie przewagi konkurencyjnej absolwenta na rynku pracy i w działalności biznesowej. Celem Wydziału Biznesu Uniwersytetu WSB Merito w Gdańsku jest kształtowanie pokolenia liderów, którzy będą zdolni do podejmowania złożonych wyzwań biznesowych i społecznych. Koncepcja kształcenia jest zgodna z polityką jakości.

Uczelnia przekazuje praktyczną wiedzę oraz kształci umiejętności elastycznego dostosowywania się do zmiennych warunków otoczenia gospodarczego, pracy zespołowej i projektowej, dostrzegania zmian i reagowania na nie oraz szeroko rozumianą gotowość do współtworzenia, dialogu. Kierunek w swoich założeniach wpisuje się w te cele kształcenia, gdyż kształci specjalistów wyposażonych w wiedzę, umiejętności i kompetencje o profilu praktycznym w zakresie finansów i rachunkowości przedsiębiorstw oraz instytucji ubezpieczeniowych, finansowych, funkcjonowania rynków finansowych i wykorzystywania ich instrumentów.

Koncepcja kształcenia na kierunku jest zorientowana na kandydatów zainteresowanych zdobyciem wiedzy z zakresu finansów i rachunkowości, umiejętności rozwiązywania problemów księgowych, finansowych i podatkowych występujących w działalności gospodarczej zarówno małych i średnich, jak i dużych przedsiębiorstwach oraz szeroko rozumianego sektora instytucji finansowych (banki, instytucje finansowo-ubezpieczeniowe, biura rachunkowe, kancelarie podatkowe, firmy leasingowe, faktoringowe, firmy konsultingowe, domy maklerskie), funduszy (inwestycyjnych, powierniczych, emerytalnych, poręczeniowych), a także podmiotów sektora finansów publicznych. Absolwent studiów I stopnia może znaleźć zatrudnienie w różnych instytucjach i jednostkach organizacyjnych, m.in. jako: księgowy, doradca rachunkowy, pracownik działu kadr, analityk finansowy, specjalista ds. operacji bankowych, doradca ubezpieczeniowy, doradca w instytucjach pośrednictwa kredytowego/finansowego, analityk kredytowy, konsultant finansowy, specjalista w kancelarii prawnopodatkowej, specjalista ds. kosztów w dziale finansowym jednostki gospodarczej, pracownik firmy konsultingowej. Jest również przygotowany do założenia i kierowania działalnością własnego przedsięwzięcia gospodarczego.

Taki profil kształcenia, jak potwierdzają opinie interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców, jest w regionie pożądanym i zgodny z potrzebami regionalnego rynku pracy. Kierunek, w tym realizowany profil studiów, odpowiada oczekiwaniom lokalnego środowiska przedsiębiorców i menedżerów oraz władz lokalnych.



Z uwagi na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy, kształcenie na kierunku prowadzone jest na studiach I i II stopnia o profilu praktycznym z odpowiednim doбором realizowanych specjalności, tj. na studiach I stopnia: *bankowość i innowacje finansowe, kadry i płace, rachunkowość i finanse przedsiębiorstw, analityk finansowy i rynkowy, rachunkowość małych i średnich przedsiębiorstw, menedżer finansowy*, specjalność anglojęzyczna *International finance* oraz na studiach II stopnia: *bankowość i doradztwo finansowe, podatki i doradztwo podatkowe, analityk biznesowy, rachunkowość i controlling*, które obejmują swym zakresem zagadnienia bezpośrednio związane z efektami uczenia się kierunku i odpowiadają na potrzeby biznesu. Koncepcja kształcenia uwzględnia nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikające stąd uwarunkowania.

Koncepcja kształcenia jest osadzona w dyscyplinie wiodącej ekonomia i finanse (studia I stopnia 83% ogółu punktów ECTS, studia II stopnia 100%). Kolejne dyscypliny, do których przypisano kierunek oraz efekty uczenia się na studiach I stopnia, to: nauki prawne oraz nauki o zarządzaniu i jakości. Zakładane umiejętności absolwenta, w tym posługiwanie się współczesnym specjalistycznym oprogramowaniem do obsługi finansów i rachunkowości w organizacjach, pozwalają uznać, iż koncepcja kształcenia uwzględnia postęp w zakresie działalności zawodowej związanej z finansami i rachunkowością.

Przy tworzeniu programu studiów dla kierunku Uczelnia bierze pod uwagę wyniki analiz rynkowych opracowywanych przez analityków Założyciela Uczelni, TEB Akademia, sugestie i wskazówki interesariuszy zewnętrznych (m.in. Rady Biznesu), jak i wewnętrznych (studentów, Badań Atrybutów Marki, ocen kadry dydaktycznej). Koncepcja kształcenia uwzględnia także wzorce i doświadczenia krajowe, jak również międzynarodowe. Mając na względzie współpracę Uczelni w tworzeniu oferty edukacyjnej z interesariuszami zewnętrznymi (tj. lokalnym środowiskiem gospodarczym i społecznym, przy równocześnie aktywnie prowadzonym monitoringu potrzeb rynku pracy), należy stwierdzić, że koncepcja kształcenia i cele kształcenia uwzględniają potrzeby rynku pracy w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku. Merytoryczną opiekę nad kierunkiem pełni Menedżer Kierunku finanse i rachunkowość oraz Dziekan Wydziału Finansów i Zarządzania w Gdańsku.

Przedmiotem oceny były efekty uczenia się określone w Uchwale nr 139/IX/2023 Senatu z dnia 14 września 2023 r. w sprawie: wprowadzenia zmian do programu studiów na kierunku na studiach I oraz II stopnia. W uchwale wskazano, że jest to program na rok akademicki 2023/2024 na Wydziale Biznesu WSB Merito w Gdańsku.

Efekty uczenia się przyjęte dla studiów I i II stopnia są zgodne z koncepcją kształcenia, które zakłada integrowanie nauki z biznesem i zapewnienie studentom nowoczesnego i praktycznego rozwoju ich pasji dla realizacji celów zawodowych. Są także zgodne z celem kształcenia jakim jest na kierunku dostarczenie studentom szerokiej wiedzy z zakresu finansów i rachunkowości oraz umiejętność jej wykorzystania do rozwiązywania praktycznych problemów księgowych, finansowych i podatkowych występujących w działalności gospodarczej. Efekty uczenia się przyjęte dla obydwu poziomów studiów są zgodne z ich praktycznym profilem, gdyż nastawione są na wykształcenie profesjonalistów przygotowanych do wykonywania funkcji specjalisty bądź menadżera w różnorodnych organizacjach lub prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

Dla studiów I stopnia przyjęto 16 efektów w zakresie wiedzy, 19 w zakresie umiejętności i 6 w zakresie kompetencji społecznych. Kluczowe efekty uczenia się z zakresu wiedzy zakładają, że absolwent w szczególności: zna i rozumie w stopniu zaawansowanym terminologię używaną w finansach i rachunkowości oraz zastosowanie tych terminów w obrębie pokrewnych dyscyplin i specjalności; zna miejsce finansów i rachunkowości w systemie nauk społecznych, a zwłaszcza powiązania z systemem prawnym, zna w zaawansowanym stopniu wybrane koncepcje dotyczące opisu i wyjaśniania rzeczywistości ekonomicznej, zna i rozumie w zaawansowanym stopniu powiązania rachunkowości i

finansów z działalnością gospodarczą. Kluczowe efekty uczenia się w zakresie umiejętności zakładają, że absolwent potrafi posługiwać się terminologią z zakresu rachunkowości i finansów, potrafi przeprowadzić podstawową analizę ekonomiczną jednostek gospodarczych, potrafi wykorzystać przepisy prawne oraz normy związane z finansami i rachunkowością. Kluczowe efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych zakładają, że absolwent jest gotów do identyfikowania i rozstrzygania dylematów związanych z wykonywaniem zawodu, uzasadniania i wyjaśniania własnych poglądów oraz oceniania poglądów innych dotyczących problemów społeczno-ekonomicznych.

Tak określone efekty uczenia się przyjęte dla studiów I stopnia są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, a przede wszystkim dyscypliny wiodącej ekonomia i finanse. Uwzględniają nabycie umiejętności praktycznych wymaganych od absolwenta tego kierunku. Są zgodne z charakterystykami drugiego stopnia przyjętymi dla 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Są także zgodne ze stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy przewidzianego dla absolwentów kierunku. Efekty kierunkowe zostały uszczegółowione w odniesieniu do poszczególnych zajęć ujętych w programie studiów. Obejmują one z reguły od jednego do kilku efektów w każdym z zakresów, tj. wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Wskazano ich powiązania z kierunkowymi efektami uczenia się. Przewidują w szczególności nabycie przez absolwenta umiejętności komunikowania się w języku obcym na poziomie B2.

Dla studiów II stopnia przyjęto 16 efektów w zakresie wiedzy, 19 w zakresie umiejętności i 5 w zakresie kompetencji społecznych. Kluczowe efekty uczenia się z zakresu wiedzy zakładają, że absolwent w szczególności: zna i rozumie w pogłębionym stopniu terminologię używaną w finansach i rachunkowości oraz zastosowanie tych terminów w obrębie pokrewnych dyscyplin i specjalności; zna miejsce nauk o finansach i rachunkowości w systemie nauk społecznych, a zwłaszcza powiązania z prawem, socjologią i psychologią, zna w pogłębionym stopniu sposoby i podstawowe metody pozyskiwania, gromadzenia i przetwarzania danych i informacji ekonomicznych pochodzących z różnych źródeł oraz ich prezentowania ze szczególnym uwzględnieniem sporządzania sprawozdania finansowego, zna w pogłębionym stopniu powiązania rachunkowości i finansów z działalnością gospodarczą. Kluczowe efekty uczenia się w zakresie umiejętności zakładają, że absolwent potrafi wykorzystywać poznane teorie w obszarze finansów i rachunkowości do analizy oraz interpretacji zjawisk lub procesów ekonomicznych w ujęciu przyczyn, przebiegu i skutków, potrafi prezentować zdobytą wiedzę i umiejętności w mowie i piśmie z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanym kręgiem odbiorców. Kluczowe efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych zakładają, że absolwent jest gotów do oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności zawodowych oraz społecznych, wybierania priorytetów służących realizacji określonego przez siebie lub innych celu bądź zadania. Kierunkowe efekty uczenia się zostały uszczegółowione w sylabusach zajęć. Obejmują one od jednego do kilku efektów w każdym z zakresów, tj. wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Wskazano ich powiązania z efektami kierunkowymi.

Tak sformułowane efekty uczenia się przyjęte dla studiów II stopnia są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse, do której kierunek jest przyporządkowany. Przewidują nabycie przez absolwenta umiejętności komunikowania się w języku obcym na poziomie B2+. Uwzględniają także nabycie umiejętności praktycznych wymaganych od absolwenta tego kierunku. Są zgodne z charakterystykami drugiego stopnia przyjętymi dla 7 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Są także zgodne ze stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy przewidzianego dla absolwentów kierunku.

Kierunkowe efekty uczenia się oraz efekty przyjęte dla poszczególnych zajęć ujętych w programie studiów I i II stopnia zostały określone w sposób zrozumiały. Ich sformułowanie jest zgodne z terminologią i językiem przyjętym w ramach dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek studiów, w szczególności dyscypliny ekonomia i finanse. Efekty te są ujęte w sposób realistyczny i są możliwe do osiągnięcia przez studentów poprzez pełną realizację programu studiów. Sposób określenia efektów uczenia się, zwłaszcza rozwinięte efekty zajęciowe, pozwala na stworzenie systemu skutecznej weryfikacji oraz wyrażenie oceny stopnia ich osiągnięcia.

**Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)**

brak

**Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)**

kryterium spełnione

**Uzasadnienie**

Koncepcja kształcenia na kierunku wpisuje się w strategię Uczelni, która zakłada m.in. upracticznienie procesu nauczania w powiązaniu z praktyką gospodarczą i rynkiem pracy, inwestycje infrastrukturalne oparte o nowoczesne technologie, rozwój technologiczny dydaktyki i obsługi studenta. Uczelnia przekazuje praktyczną wiedzę oraz kształci umiejętności elastycznego dostosowywania się do zmiennych warunków otoczenia gospodarczego. Mieści się w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Opracowując programy studiów dla kierunku brano pod uwagę sugestie i wskazówki interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych. Koncepcja kształcenia jest zorientowana na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Kierunkowe i zajęciowe efekty uczenia się przyjęte dla studiów I i II stopnia są zgodne z określoną dla kierunku koncepcją i celami kształcenia oraz dyscyplinami, do których jest przyporządkowany. Sformułowanie efektów odpowiada praktycznemu profilowi studiów i jest zgodne z odpowiednio 6 i 7 poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty uczenia się zostały w sposób prawidłowy określone w zakresach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych i uwzględniają wszystkie wymagane charakterystyki drugiego stopnia. Są zgodne z aktualnym stanem wiedzy właściwej dla dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek a także stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Efekty uczenia się uwzględniają w szczególności kształtowanie umiejętności praktycznych, komunikowanie się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej. Sformułowano je w sposób zrozumiały, z zastosowaniem właściwej terminologii a stopień ich konkretyzacji pozwala na stworzenie skutecznego systemu weryfikacji ich osiągnięcia i dokonanie oceny.

**Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

-

**Zalecenia**

-

## **Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się**

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2**

Przedmiotem oceny były programy studiów określone we wskazanej w kryterium 1 Uchwale nr 139/IX/2023 Senatu z dnia 14 września 2023 r. Należy wskazać, że studia II stopnia prowadzone są na kierunku wyłącznie w formie niestacjonarnej i przedstawiono informacje odnoszące się jedynie do tej formy kształcenia.

Program studiów I stopnia obejmuje treści programowe o charakterze kierunkowym oraz specjalnościowym. W pierwszej grupie ujęte są treści uwzględniające wiedzę z zakresu dyscypliny wiodącej, w tym z mikro- i makroekonomii oraz metod ilościowych. Zasadnicze w tej grupie treści programowe obejmuje przy tym zagadnienia związane z finansami, jak: rynki finansowe, finanse osobiste, finanse przedsiębiorstw, podatki, rachunkowość, finanse publiczne, ubezpieczenia. W drugiej grupie znajdują się treści programowe odpowiadające dyscyplinom dodatkowym, tj. nauk prawnych (prawo gospodarcze) oraz nauk o zarządzaniu i jakości (podstawy zarządzania, marketing w finansach). Pogłębienie wiedzy następuje w ramach treści programowych ujętych w ramach 6 specjalności. Treści programowe są rozwinięte w sylabusach i wsparte literaturą do zajęć.

Uczelnia przedstawiła również plan studiów I stopnia prowadzonych w języku angielskim. Ma on identyczną do studiów w języku polskim strukturę przedmiotową. Na studiach tych oferowana jest jedna specjalność - *International Finance*. W latach akademickich 2022/2023 i 2023/2024 studia te nie zostały uruchomione ze względu na zbyt małą liczbę kandydatów.

Na studiach II stopnia wszystkie treści programowe mieszczą się w ramach jednej dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek studiów. Są to treści z zakresu polityki pieniężnej, planowania finansowego, analizy ekonomicznej, rachunkowości zarządczej, systemu podatkowego, finansów międzynarodowych, zarządzania ryzykiem finansowym. Treści te są pogłębione o zagadnienia specjalistyczne ujęte w 6 specjalnościach. Treści programowe są rozwinięte w sylabusach i wsparte literaturą przedmiotu.

Tak określone treści programowe dla studiów I i II stopnia są zgodne z przyjętymi dla nich efektami uczenia się. Uwzględniają one wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscyplin lub dyscypliny, do których kierunek jest przyporządkowany, normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/ gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Są one kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się.

Studia stacjonarne i niestacjonarne I stopnia trwają 3 lata (6 semestrów) i przyporządkowano do nich łącznie 180 punktów ECTS. Studia niestacjonarne II stopnia trwają 2 lata (4 semestry) i przyporządkowano do nich łącznie 120 ECTS. Plany studiów dzielą zajęcia na dwie grupy: zajęć kierunkowych i specjalnościowych. W pierwszej z nich mieści się w szczególności praktyka zawodowa, do której na studiach I stopnia przyporządkowano 39, a na studiach II stopnia 20 punktów ECTS. Do zajęć specjalnościowych na studiach I stopnia przyporządkowano 24, a na studiach II stopnia 21 punktów ECTS. Punkty ECTS ustalone dla poszczególnych zajęć uwidocznione są w sylabusach. Odpowiadają one godzinom dydaktycznym ujętym w programie studiów, godzinom z bezpośrednim udziałem nauczyciela oraz studenta, które nie są wyszczególnione w programie studiów (konsultacje, egzaminy odbywające się poza zajęciami, wszelkie formy kontaktu z wykładowcą – w czasie rzeczywistym lub synchronicznie) oraz godzinom pracy własnej studenta (studia literatury, przygotowanie projektu, przygotowanie do zajęć, opracowanie studium przypadku, przygotowanie do

zaliczenia lub egzaminu i in.). Jako przelicznik przyjęto, że jeden punkt ECTS odpowiada 25 godz. pracy przeciętnego studenta. Tak określony czas trwania studiów I i II stopnia oraz nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Program studiów stacjonarnych I stopnia przewiduje 1618 godzin zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów. Do zajęć tych przyporządkowano 95,5 punktów ECTS (53% ich łącznej liczby), co oznacza spełnienie wymagań w tym zakresie. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów niestacjonarnych I stopnia łącznie wynosi 1150. Do zajęć tych przyporządkowano 95,4 ECTS. Plany studiów nie zawierają podziału na grupy zajęć z uwzględnieniem przypisanej do nich liczby godzin zajęć i punktów ECTS. Na studiach stacjonarnych poszczególne zajęcia zaliczone do kierunkowych realizowane są w większości przypadków w wymiarze 24-30 godzin a zajęcia specjalnościowe w wymiarze 24-28 godzin. Na studiach niestacjonarnych wymiary te wynoszą odpowiednio 16-24 i 16-20 godzin.

Program studiów niestacjonarnych II stopnia obejmuje 510 godz. zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów. Do zajęć tych przyporządkowano 60 punktów ECTS (50% ich łącznej liczby). Plan studiów, podobnie jak w przypadku studiów I stopnia nie zawiera podziału na grupy zajęć z uwzględnieniem przypisanej do nich liczby godzin zajęć i punktów ECTS. Zajęcia zaliczone do kierunkowych i specjalnościowych realizowane są w większości przypadków w wymiarze 16 godzin.

Tak określone liczby godzin zajęć na studiach I i II stopnia wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów przyjęte w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Plan studiów I stopnia przewiduje, że w pierwszym semestrze realizowane są przede wszystkim zajęcia o charakterze wprowadzającym, jak *podstawy metod ilościowych, podstawy podatków, podstawy prawa, wprowadzenie do rachunkowości, podstawy zarządzania*. Stwierdza się, że zbyt wczesne jest wprowadzenie w semestrze I zajęć z *makroekonomii i rynków finansowych*, gdyż wymagają one wcześniejszego nabycia wiedzy z innych zakresów i w związku z tym rekomenduje ich przesunięcie na wyższy semestr, po mikroekonomii. W semestrze drugim prowadzone są zajęcia z *mikroekonomii* (powinny być w semestrze I), *ubezpieczeń, podstaw inwestycji, finansów publicznych, prawa gospodarczego, zastosowania metod ilościowych*. Na semestr trzeci przypadają zajęcia z *finansów przedsiębiorstw, rachunkowości finansowej, biznes planu oraz języka obcego*. W semestrze czwartym realizowane są w szczególności zajęcia z *bankowości, metod pisanie prac projektowych, język obcy i praktyka zawodowa*. W semestrze piątym odbywają się zajęcia z *analizy finansowej przedsiębiorstw, etyki, realizowane są praktyki zawodowe i projekt wdrożeniowy*. W semestrze szóstym, poza praktyką zawodową i projektem wdrożeniowym, odbywają się także zajęcia z *finansów osobistych, gry biznesowej, negocjacji* oraz zajęcia do wyboru. Zajęcia specjalnościowe prowadzone są w semestrach 3-6.

Plan studiów II stopnia przewiduje realizację w I semestrze zajęć w szczególności z *metodologii badań naukowych, planowania finansowego, polityki pieniężnej, analizy i interpretacji danych statystycznych, zarządzania ryzykiem finansowym, języka obcego branżowego*. W semestrze drugim prowadzone są zajęcia z *rachunkowości zarządczej, zarządzania portfelem inwestycyjnym, systemów podatkowych* oraz rozpoczyna się seminarium magisterskie. W semestrze trzecim odbywają się zajęcia z *finansów międzynarodowych, praktyki zawodowe* i seminarium magisterskie. Na semestr czwarty przypadają rewizja sprawozdań finansowych, zajęcia określone jako General electives, praktyki zawodowe i seminarium magisterskie. Zajęcia specjalnościowe prowadzone są w semestrach 3 i 4.

Taka sekwencja zajęć na studiach I i II stopnia, poza wskazanymi powyżej dwoma, jest prawidłowa. Plan studiów kierunku przewiduje realizację zajęć w następujących formach: wykład, ćwiczenia, konwersatorium, laboratorium, projekt, praktyki zawodowe, e-learning, zajęcia sportowe (studia I stopnia). Udział poszczególnych form zajęć według liczby godzin na studiach stacjonarnych I stopnia wynosi dla zajęć kierunkowych odpowiednio 21%, 16,3%, 9%, 3,5%, 4,8%, 38,2%, 6,4%, 0,6%. Lektorat jest realizowany w całości w formie zdalnej. Natomiast na studiach niestacjonarnych I stopnia udziały form zajęć są odpowiednio następujące: 18%, 12%, 8%, 3%, 6%, 45%, 7%. Zajęcia specjalnościowe są realizowane głównie w formie konwersatorium – 88,8% na studiach stacjonarnych i 75% na niestacjonarnych, a pozostałe godziny przypadają na projekty. Należy wskazać, że np. zajęcia z *zastosowania metod ilościowych* prowadzone są w formie wykładu i ćwiczeń, a nie w laboratorium. Na studiach niestacjonarnych II stopnia udział poszczególnych form zajęć kierunkowych jest następujący: wykład 15%, ćwiczenia 1,6%, lektorat 3%, seminarium 5%, konwersatorium 11%, laboratorium 2%, projekt 12%, praktyki zawodowe 48%, e-learning 2%. Zajęcia specjalnościowe są organizowane głównie w formie konwersatorium (74%) oraz projektów (26%). Dla obydwu stopni studiów zwraca uwagę niski, zwłaszcza na studiach II stopnia, udział ćwiczeń i laboratoriów. Laboratoria są prowadzone na studiach I stopnia z trzech zajęć kierunkowych (*Excel w finansach, biznes plan, laboratorium z rachunkowości*) oraz niektóre zajęcia na części specjalności. Na studiach II stopnia w laboratorium odbywają się częściowo zajęcia z *planowania finansowego przedsiębiorstw, analizy i interpretacji danych statystycznych oraz rachunkowości zarządczej* a także pojedyncze zajęcia na trzech z sześciu specjalności. Niski udział laboratoriów studiach I stopnia oraz ćwiczeń i laboratoriów na studiach II stopnia ogranicza możliwość pełnego osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Rekomenduje się zwiększenie udziału zajęć w formie ćwiczeń i laboratoriów. Należy przy tym uwzględnić, że na ćwiczeniach i konwersatoriach dopuszczalna liczebność grup wynosi 40 osób i z informacji przekazanych przez uczelnie ich faktyczna liczebność w wielu grupach dochodzi do 39 osób. Wysoka jest także maksymalna liczebność grup seminarium na studiach II stopnia, gdyż wynosi 24 osoby. Także w tym przypadku wiele grup seminaryjnych liczy w praktyce od 22 do 25 osób. Wysoka jest liczebność części grup lektoratów, gdyż dochodzi do 33 osób. Rekomenduje się obniżenie dopuszczalnej liczebności grup zajęć wymagających stosowania aktywnych metod kształcenia.

Zajęcia w *wychowania fizycznego* na studiach stacjonarnych I stopnia ujęte są w planie w wymiarze 60 godz. Jedynie część tych zajęć odbywa się w sali (16 godz., tj. 26,7%) a pozostałe są realizowane w ramach e-learningu. Rekomenduje się prowadzenie wszystkich zajęć z wychowania fizycznego w formach stacjonarnych.

Program studiów I stopnia przewiduje możliwość wyboru języka obcego, praktyki zawodowej, wykładu w ramach *General electives*, zajęć do wyboru oraz specjalności. Do zajęć tych na studiach stacjonarnych przyporządkowano 76 punktów ECTS a na niestacjonarnych 69. Stanowi odpowiednio 42 i 38% i ich łącznej liczby i oznacza spełnienie wymagań w tym zakresie.

Na studiach niestacjonarnych II stopnia studenci mają możliwość wyboru zajęć z zakresu *General electives*, języka obcego branżowego, praktyki zawodowej, seminarium magisterskiego i specjalności. Do zajęć tych przyporządkowano łącznie 67 punktów ECTS. Stanowi to 56% ich łącznej liczby i oznacza spełnienie wymagań.

Program studiów stacjonarnych I stopnia obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze 128,1 punktów ECTS, a studiów niestacjonarnych 129,1 ECTS. Jest to 71% ich łącznego wymiaru, co oznacza spełnienie wymagań w tym zakresie. Są to zajęcia z zakresu *ekonomii (mikro- i makroekonomia)*, *metod ilościowych*, *podstaw zarządzania*, po kilka zajęć z obszaru finansów i rachunkowości oraz zajęcia specjalnościowe. Do tej grupy zaliczono także zajęcia z języka obcego, praktykę zawodową, projekt wdrożeniowy. Zajęcia kwalifikowane przez Uczelnię jako kształtujące

umiejętności praktyczne spełniają wymagania określone w przepisach co do liczby przypisanych do nich ECTS.

W programie studiów niestacjonarnych II stopnia jako zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze 90,2 punktów ECTS (75% ich łącznego wymiaru), co oznacza spełnienie formalnych wymagań w tym zakresie. Do zajęć tych zaliczono w szczególności *metodologię badań naukowych*, seminarium magisterskie, praktykę zawodową, język branżowy obcy (48 godz. w formie zdalnej), zajęcia specjalnościowe ( w zależności od specjalności od 1 do 3 zajęć w formie zdalnej), *planowanie finansów w przedsiębiorstwie* (20 godz. ćwiczeń w formie zdalnej, 8 godz. laboratorium), *analiza i interpretacja danych statystycznych* (16 godz. ćwiczeń w formie zdalnej, 4 godz. laboratorium), *techniki radzenia sobie w sytuacjach stresowych* (16 godz. ćwiczeń w formie zdalnej), *zrównoważony rozwój w rachunkowości* (16 godz. wykładu w formie zdalnej, 16 godz. ćwiczeń), *rachunkowość zarządczą* (20 godz. ćwiczeń i 12 laboratorium w formie stacjonarnej), *zarządzanie portfelem inwestycyjnym* (16 godz. ćwiczeń w formie zdalnej), *rewizję sprawozdań finansowych* (16 godz. ćwiczeń w formie zdalnej). Rekomenduje się zwiększenie dla zajęć związanych z finansami i rachunkowością mających kształtować umiejętności praktyczne udziału zajęć prowadzonych w formie stacjonarnej.

Program studiów I stopnia uwzględnia nauczanie języka obcego. Są to lektorat języka obcego oraz wykład określony jako General electives (3 do wyboru) poświęcony wybranym zagadnieniom z zakresu ekonomii lub zarządzania w języku angielskim (w trybie zdalnym: 30 godz. na studiach stacjonarnych i 16 na niestacjonarnych). Studenci otrzymują możliwość wyboru pomiędzy językiem angielskim, niemieckim i hiszpańskim. Obecnie lektorat jest prowadzony wyłącznie w języku angielskim. Grupy z poszczególnych języków są uruchamiane, jeżeli zbierze się co najmniej 25 studentów. Brak tylu chętnych powoduje wpisanie studentów na lektorat z języka angielskiego. W programie studiów II stopnia ujęty jest lektorat z języka obcego branżowego (język angielski) oraz wykład w języku angielskim General electives poświęcony wybranym zagadnieniom z zakresu finansów (16 godz. w trybie zdalnym).

W programie studiów I stopnia do zajęć z dziedziny nauk humanistycznych zaliczono *etykę w finansach i rachunkowości* (2 ECTS), zajęcia do wyboru (*wprowadzenie do filozofii/wybrane problemy filozofii współczesnej* – 2 ECTS) oraz przypisano 1 punkt ECTS do języka obcego (gramatyka). Rekomenduje się takie przeformułowanie programu studiów, które pozwoli na przyporządkowanie co najmniej 5 punktów ECTS do zajęć jednoznacznie zaliczanych do dziedziny nauk humanistycznych. Na studiach II stopnia jako zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych realizowane są na *historii myśli ekonomicznej* (3 ECTS) i zajęcia do wyboru (*historia rachunkowości/etyka komunikacji* – 2 ECTS), co jest zgodne z wymaganiami.

Program studiów stacjonarnych I stopnia przewiduje realizację zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość wymiarze 518 godz. a na studiach niestacjonarnych 350 godz. Do zajęć tych przyporządkowano odpowiednio 18,7 i 13,8 punktów ECTS. Na niestacjonarnych studiach II stopnia program studiów przewiduje realizację z zastosowaniem metod i technik kształcenia na odległość 363 godzin zajęć z łącznym wymiarem 13,2 punktów ECTS. Oznacza to, że dla obydwu poziomów kształcenia wymiar zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest zgodny z wymaganiami w tym zakresie.

Do prowadzenia zajęć wykorzystywany jest szeroki zestaw metod kształcenia. Jako metody podające stosuje się wykłady, prezentacje multimedialne, opisy, Do najczęściej stosowanych metod problemowych należą: wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, dyskusja związana z wykładem, metoda analizy przypadków, metoda sytuacyjna, burza mózgów, metaplan. Stosowane są także metody aktywizujące, jak: metoda przypadków, inscenizacja, odgrywanie scenek, zadania komunikacyjne w grupach, gry dydaktyczne, różne formy dyskusji dydaktycznej – punktowana,

okrągłego stołu, wielokrotna, piramidowa, panelowa, debata oksfordzka oraz metody eksponujące - animacja, symulacja, ekspozycja. Istotne znaczenie z punktu widzenia profilu praktycznego kierunku studiów ma stosowanie metod praktycznych, jak: pokaz i obserwacja, ćwiczenia przedmiotowe (rozwiązywanie zadań), ćwiczenia laboratoryjne (przygotowywanie raportów i sprawozdań z przeprowadzonych badań, budowanie modeli do badań), symulacja zdarzeń i sytuacji. Metody kształcenia zostały wskazane w sylabusach zajęć. Są one odpowiednio dostosowane do charakteru zajęć i ich formy oraz przyjętych dla nich efektów uczenia się. Jednak duży udział zajęć na studiach II stopnia prowadzonych w formie zdalnej ogranicza możliwość pełnego wykorzystania potencjału tych metod. Na kierunku stosowane są metody zorientowane na studentów, które motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania zarówno w trakcie zajęć, jak i w ramach pracy własnej.

W doborze metod kształcenia uwzględniane są najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, a ich stosowanie wspomagane jest przez odpowiednio dobierane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Zapewniają one przygotowanie do działalności zawodowej w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych. Jako przykłady w tym zakresie na studiach I stopnia można podać zajęcia z *gry biznesowej* z wykorzystaniem oprogramowania do symulacji REVARIS, zajęcia prowadzone w laboratorium z *narzędzi informatycznych w rachunkowości MŚP* z wykorzystaniem programów Symfonia/Optima, Taxomatic, Excel, Płatnik, czy zajęcia w laboratorium z *Excel w finansach*. Przykładami korzystania z nowoczesnych metod dydaktycznych na studiach II stopnia są zajęcia a wykorzystania systemów ERP, controlling operacyjny (*laboratorium komputerowe z oprogramowaniem Excel*). Uczelnia zapowiada także wprowadzenie od roku akademickiego 2024/2025 oprogramowania do wirtualnej rzeczywistości (VR) na zajęciach z *patologii w miejscu pracy* (studia I stopnia) i technik radzenia sobie w sytuacjach stresowych (studia II stopnia). Dla niektórych zajęć opracowywane są materiały wideo i prezentacje multimedialne zamieszczone w zasobach biblioteki cyfrowej przeznaczone wykorzystania w ramach pracy własnej studentów.

Metody kształcenia stosowane na studiach I i II stopnia i nastawione na przygotowanie studentów do działalności zawodowej pozwalają na wykonywanie przez nich czynności praktycznych w warunkach zbliżonych do występujących w przyszłym środowisku zawodowym. Część tych zajęć prowadzona jest w laboratoriach komputerowych z wykorzystaniem oprogramowania komputerowego. Przygotowaniu studentów do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych służą także ujęte w planie studiów w odniesieniu do większości zajęć projekty. Szczególną formą w tym zakresie są zajęcia z projektu wdrożeniowego, na które przewidziane jest 60 godz. na studiach stacjonarnych i 48 na niestacjonarnych. Zaliczenie zajęć następuje na podstawie prezentacji projektu. Nie było możliwości zapoznania się z projektami wdrożeniowymi, gdyż będą one dopiero realizowane od 5 semestru.

Do prowadzenia zajęć z języka obcego na studiach I stopnia stosowane są zgodnie z jego sylabusem jako metody kształcenia: wykład konwersatoryjny, prezentacja, opowiadanie, opis, zadania komunikacyjne w parach/podgrupach/całej grupie, film, prezentacja multimedialna. Wskazane metody umożliwiają uzyskanie przez studentów kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2. Nauka języka branżowego obcego na studiach II stopnia przewiduje (zgodnie z jego sylabusem) nabycie kompetencji językowych na poziomie B2+. Stosowane w tym zakresie metody dydaktyczne pozwalają na osiągnięcie tego poziomu. Poznanie języka specjalistycznego jest wspomagane przez prowadzone wykładów w języku angielskim General electives na studiach I i II stopnia.

Rozwiązania umożliwiające dostosowanie procesu nauczania do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów określone zostały w Regulaminie studiów. Studenci mają możliwość



ubiegania się o odbywania nauki według indywidualnej organizacji studiów. Indywidualna organizacja studiów polegać może na odbywaniu studiów według indywidualnego programu studiów (IPS) bądź odbywaniu studiów w trybie indywidualnego toku studiów (ITS). Indywidualny program studiów jest przyznawany przez dziekana po rekomendacji menadżera kierunku, który opracowuje indywidualny program studiów wraz z niezbędnym limitem punktów ECTS. Jest on przyznawany w szczególności studentom osiągającym bardzo dobre wyniki w nauce. Indywidualny tok studiów przyznawany jest przez dziekana w szczególności studentkom w ciąży i sprawującym opiekę nad dzieckiem. ITS zwalnia studenta z konieczności obecności na zajęciach. Student, który otrzymał zgodę na kontynuowanie nauki w tym trybie ustala z prowadzącym zajęcia sposób ich odbywania i zasady zaliczenia. W roku akademickim 2023/2024 trzech studentów studiowało w oparciu o ITS.

Zgodnie z Regulaminem studiów student z niepełnosprawnościami może ubiegać się o indywidualną organizację studiów, zmianę warunków uczestniczenia w zajęciach i ich zaliczenia oraz zgodę prowadzącego zajęcia na korzystanie z dodatkowych urządzeń i pomoc osób trzecich (np. tłumacz języka migowego, asystent). W ramach e-learningu udostępniane są filmy z wykładów. Czytniki tekstu i dostosowane do potrzeb tej grupy osób klawiatury komputerowe znajdują się także na wyposażeniu biblioteki.

Rozwiązania te umożliwiają dostosowanie procesu nauczania, także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia.

W odniesieniu do wszystkich zajęć na studiach I i II stopnia kształtujących umiejętności praktyczne prowadzonych w siedzibie Uczelni metody i techniki kształcenia na odległość wykorzystywane są pomocniczo.

Na kierunku realizowane są obowiązkowe praktyki studenckie, które stanowią integralną część programu studiów na studiach I (stacjonarnych i niestacjonarnych), jak i II stopnia (niestacjonarnych). Praktyka zawodowa na studiach I stopnia zgodnie z kartą przedmiotu trwa 960 godzin dydaktycznych, a za jej zaliczenie studenci otrzymują 39 punktów ECTS. W przypadku analizy dziennika praktyk jak i procedury zaliczania praktyk zawodowych wskazano jednak, że praktyki zawodowe trwają 960 godzin zegarowych (24 tygodnie w wymiarze 8 godzin dziennie), dlatego rekomenduje się dostosowanie liczby godzin praktyk zawodowych, a co za tym idzie punktów ECTS, aby były one zgodne z programem studiów i wolą ustawodawcy. Praktyka na studiach I stopnia jest podzielona na 3 równe części, które studenci mogą realizować w semestrze IV, V i VI. Analiza stanu faktycznego wskazuje, że realizacja praktyk zawodowych w semestrze IV pozwala na osiągnięcie 2 efektów uczenia się w zakresie wiedzy (odnoszących się do 4 efektów kierunkowych), 4 efektów uczenia się w zakresie umiejętności (odnoszących się do 5 efektów kierunkowych) oraz 2 efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych (odnoszących się do 2 efektów kierunkowych). Realizacja praktyk zawodowych w semestrze V pozwala na osiągnięcie 2 efektów uczenia się w zakresie wiedzy (odnoszących się do 4 efektów kierunkowych), 6 efektów uczenia się w zakresie umiejętności (odnoszących się do 6 efektów kierunkowych) oraz 3 efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych (odnoszących się do 2 efektów kierunkowych). Realizacja praktyk zawodowych w semestrze VI pozwala na osiągnięcie 3 efektów uczenia się w zakresie wiedzy (odnoszących się do 5 efektów kierunkowych), 6 efektów uczenia się w zakresie umiejętności (odnoszących się do 6 efektów kierunkowych) oraz 6 efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych (odnoszących się do 3 efektów kierunkowych). Zauważalna jest gradacja efektów uczenia się pomiędzy poszczególnymi semestrami realizacji praktyk zawodowych.

Praktyka zawodowa na studiach II stopnia zgodnie z kartą przedmiotu trwa 480 godzin dydaktycznych, a za jej zaliczenie studenci otrzymują 20 punktów ECTS. W przypadku analizy dziennika praktyk jak i procedury zaliczania praktyk zawodowych wskazano jednak, że praktyki zawodowe trwają jednak 480 godzin zegarowych (12 tygodni w wymiarze 8 godzin dziennie), dlatego rekomenduje się dostosowanie liczby godzin praktyk zawodowych, a co za tym idzie punktów ECTS, aby były one zgodne z programem studiów i wolą ustawodawcy. Praktyka na studiach II stopnia jest podzielona na 2 równe części, które studenci mogą realizować w semestrze III i IV. Analiza stanu faktycznego wskazuje, że realizacja praktyk zawodowych w semestrze III pozwala na osiągnięcie 2 efektów uczenia się w zakresie wiedzy (odnoszących się do 3 efektów kierunkowych), 2 efektów uczenia się w zakresie umiejętności (odnoszących się do 4 efektów kierunkowych) oraz 1 efektu uczenia się w zakresie kompetencji społecznych (odnoszącego się do 1 efektu kierunkowego). Realizacja praktyk zawodowych w semestrze IV pozwala na osiągnięcie 3 efektów uczenia się w zakresie wiedzy (odnoszących się do 4 efektów kierunkowych), 3 efektów uczenia się w zakresie umiejętności (odnoszących się do 6 efektów kierunkowych) oraz 3 efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych (odnoszących się do 3 efektów kierunkowych). Zauważalna jest gradacja efektów uczenia się pomiędzy poszczególnymi semestrami realizacji praktyk zawodowych.

Rozłożenie praktyk na kilka semestrów zapewnia ich prawidłowy przebieg oraz realizację przez studentów. Program praktyk pozwala na osiągnięcie założonych dla praktyk efektów uczenia się. Zauważalna jest gradacja efektów uczenia się przypisanych praktykom pomiędzy studiami I i II stopnia. Program praktyk jest opracowany dla każdej ze specjalności realizowanych na kierunku. Program ten zawiera takie elementy jak informacje ogólne o podmiocie, przepisy wewnętrzne regulujące funkcjonowanie podmiotu, część związaną z kierunkiem, część szczegółową związaną z daną specjalnością oraz przykłady instytucji/działów, w których student może realizować wskazany program praktyk.

Efekty uczenia się przypisane praktykom są weryfikowane przez opiekuna praktyk zgodnie z dokumentacją potwierdzenia odbycia praktyk zawodowych, w której to wskazane są wszystkie efekty uczenia się przypisane praktykom. Co więcej w dokumentacji jako załącznik znajduje się dziennik praktyk zawodowych, którego zapisy również umożliwiają weryfikację stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. Ostatnim elementem umożliwiającym weryfikację jest opinia pracy praktykanta, w której praktykodawca udziela odpowiedzi na pytania otwarte odnoszące się do takich zagadnień, jak: umiejętności planowania czynności zawodowych; umiejętność organizowania zadań i czynności; stopnia zaangażowania w zadania oraz odpowiedzialności i obowiązkowości. Analiza stanu faktycznego wskazuje, że dokumentacja związana z realizacją praktyk odnosi się do praktyk bez podziału na konkretne semestry, w których praktyki powinny się odbywać zgodnie z programem studiów. Wynika to z faktu, że zgodnie z ucelnianym regulaminem praktyk zawodowych praktyki zawodowe powinny zostać rozliczone do 31 grudnia – jeżeli student kończy studia w semestrze zimowym oraz do 31 maja - jeśli student kończy studia w semestrze letnim roku (dla obron planowanych w czerwcu) oraz do 31 sierpnia (dla obron planowanych w październiku).

Wskazane metody weryfikacji oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Dokumentacja papierowa jest przechowywana w Biurze Obsługi Studenta, pozostała archiwizowana jest na platformie Moodle.

Analiza stanu faktycznego wskazuje, że pieczę nad organizacją i przebiegiem praktyk zawodowych sprawują w szczególności dziekan wydziału, menedżer kierunku, opiekunowie praktyk zawodowych oraz Biuro Obsługi Studenta. Do obowiązków dziekana Wydziału w zakresie praktyk zawodowych należy w szczególności monitorowanie organizacji praktyk zawodowych; zatwierdzanie kandydatury

opiekun praktyk zawodowych; zatwierdzanie semestralnych sprawozdań z realizacji i przebiegu praktyk zawodowych przekładanych przez opiekuna praktyk zawodowych. Do obowiązków menedżera kierunku w zakresie praktyk zawodowych należy w szczególności powołanie opiekunów praktyk zawodowych; koordynacja i monitorowanie pracy opiekunów praktyk zawodowych; pomoc w tworzeniu i aktualizowaniu efektów uczenia się dla praktyk zawodowych. Do obowiązków opiekuna praktyk zawodowych należy w szczególności przeprowadzanie wykładu wprowadzającego dla studentów w wymiarze 2h; przeprowadzanie raz w miesiącu konsultacji ze studentami w wymiarze 2 h; weryfikacja wybranego przez studenta praktykodawcy pod kątem zgodności profilu jego działalności z kierunkiem studiów; kontrola przebiegu praktyk zawodowych w ilości nie mniejszej niż 4 hospitacje w semestrze; rozliczanie odbytych praktyk zawodowych po weryfikacji osiągniętych przez studenta efektów uczenia się na podstawie analizy przedłożonej przez studenta dokumentacji zawartej w karcie zajęć.

Analiza stanu faktycznego, że w roku akademickim 2022/203 5 osób sprawowało funkcję opiekuna merytorycznego praktyk zawodowych z ramienia Uczelni i wszystkie posiadają odpowiednie kompetencje, a ich liczba zapewnia ich prawidłowy przebieg. Zgodnie z umową zlecenie podpisywaną na pełnienie obowiązków opiekuna kierunkowego praktyk, maksymalna liczba studentów w semestrze wynosi 160.

Student w czasie realizacji praktyki ma także przypisanego opiekuna praktyk z ramienia pracodawcy, wyznaczonego przez praktykodawcę zgodnie z umową o przeprowadzenie praktyk zawodowych. Opiekun ten jest odpowiedzialny za zorganizowanie i przeprowadzenie praktyki w oparciu o załączony do umowy ramowy program praktyki i umożliwienie studentowi uzyskanie założonych efektów uczenia się.

Oprócz opiekunów praktyk student w czasie realizacji praktyki może liczyć również na wsparcie Biura Karier. Podstawowym zadaniem Biura Karier jest pomoc w znalezieniu miejsca do odbycia praktyk, pomoc przy poszukiwaniu pracy dla studentów i absolwentów, a także wsparcie teście tych procesów. Do ważniejszych obowiązków Biura należy także organizacja cyklicznych warsztatów z zakresu przygotowania dokumentów aplikacyjnych oraz autoprezentacji podczas rozmowy kwalifikacyjnej, a także przeprowadzanie testów predyspozycji zawodowych interpretowanych przez doradcę zawodowego.

Student ma możliwość samodzielnego wskazania miejsca realizacji praktyki zawodowej. Analiza stanu faktycznego wskazuje, że student chcący zrealizować praktykę indywidualnie, zobowiązany jest do dostarczenia skanu wypełnionego przez pracodawcę odpowiedniego oświadczenia wstępnego przed rozpoczęciem praktyk. Oświadczenie to stanowi podstawę do przygotowania dokumentów uprawniających do przyjęcia studenta na praktykę, a także pozwoli na weryfikację miejsca samodzielnie wskazanego przez studenta.

Praktyki zawodowe podlegają ocenie poprzez hospitację zajęć przeprowadzonych przez opiekuna praktyk zawodowych. Analiza stanu faktycznego wskazuje, że z przeprowadzonych hospitacji powstaje protokół, który obejmuje ocenę punktową (0 – niezadowolająca, 1 – zadowolająca, 2 – dobra, 3 – bardzo dobra) następujących obszarów: warunki prowadzenia praktyk zawodowych; zaangażowanie studenta; zaangażowanie opiekuna praktyk zawodowych z ramienia praktykodawcy; zgodność formy i treści praktyk zawodowych. Protokół obejmuje także uwagi opiekuna praktyk zawodowych z ramienia jednostki, w której odbywa się praktyka; uwagi studentów odbywających praktykę zawodową oraz uwagi osoby hospitującej oraz opiekuna praktyk zawodowych z ramienia uczelni. Hospitacje odbywają się jako wizyty w firmie albo jako rozmowy telefoniczne.

Analiza stanu faktycznego wskazuje, że w czasie pandemii koronawirusa weryfikacja efektów uczenia się przypisanych praktykom zawodowym odbywała się wg takich samych zasad jak poza pandemią.

Główna zmiana polegała na tym, że jeżeli dana firma praktykowała pracę w formie hybrydowej, to również praktyki zawodowe odbywały się w podobny sposób. To podejście pozwalało na elastyczność i kontynuację procesu nauczania pomimo trudności związanych z epidemiologicznym zagrożeniem. Praktyki w formule hybrydowej umożliwiały studentom zdobycie doświadczenia zarówno w pracy zdalnej, jak i stacjonarnej, co z kolei przekładało się na rozwinięcie umiejętności elastycznego dostosowywania się do różnych warunków pracy.

Analiza stanu faktycznego wskazuje, że na stronie internetowej Uczelni nie ma podanych informacji o praktykach zawodowych, sposobie ich realizacji oraz kontaktów do opiekunów praktyk. Praktyki zawodowe traktowane jak inne zajęcia mają jednak swój kurs na platformie Moodle, do którego dostęp mają prowadzący jak i studenci. Dostępne są tam regulamin praktyk; zarządzenia związane z realizacją praktyk (m.in.: wzór podania o zaliczenie praktyk, podanie o wcześniejszą realizację praktyk, zeszyt praktyk zawodowych); przebieg procesu praktyk studenckich; przebieg procesu praktyki studenckiej realizowanej w ramach pracy zawodowej lub działalności gospodarczej. Wskazany jest tam również kontakt do opiekuna praktyk ze wskazaniem terminów konsultacji. Analiza stanu faktycznego wskazuje także, że są tam opisane dokumenty wstępne takie jak oświadczenia i umowa, jak wygląda proces zaliczania praktyk, programy praktyk dla poszczególnych specjalności na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Rekomenduje się jednak, żeby informacje o praktykach dostępne na platformie Moodle były także dostępne na stronie internetowej Uczelni, co jeszcze bardziej podkreśli jej praktyczne podejście do procesu nauczania.

Zgodnie z procedurą zaliczania praktyk zawodowych dopuszczalna jest realizacja praktyk zawodowych w następujących trybach: bezpłatna praktyka zawodowa na podstawie umowy o przeprowadzenie praktyk zawodowych; praktyka zawodowa płatna lub staż na odstawie umowy o praktykę zawodową płatną lub staż; praktyka zagraniczna (w tym w ramach programu ERASMUS+); umowa o pracę; umowa zlecenie lub umowa o dzieło; własna działalność gospodarcza lub inna po uzyskaniu pozytywnej opinii opiekuna praktyk zawodowych oraz zgody dziekana; wolontariatu. Zaliczenie praktyk zawodowych w oparciu o inne rodzaje umów (umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, staże) lub wolontariat oprócz złożenia podania, zeszytu praktyk zawodowych z opisem wykonywanych czynności wymaga także innych dokumentów, w zależności od trybu rozliczania np. aktualne zaświadczenie o zatrudnieniu wystawione przez pracodawcę – nie starsze niż pół roku (zawierające informacje (data zatrudnienia, wymiar etatu, stanowisko) oraz zakres obowiązków).

Uczelnia zapewnia studentom miejsca realizacji praktyk zawodowych. Analiza stanu faktycznego wskazuje, że obecna lista liczy 30 pozycji, w tym większości firmy z Gdańska. Warto wskazać także, że Biuro Karier Uczelni współpracuje z blisko 140 firmami i instytucjami, w których studenci mogą realizować praktyki zawodowe.

Analiza stanu faktycznego wskazuje, że nie są prowadzone przeglądy praktyk z udziałem studentów rozumiane jako przeprowadzanie badań ankietowych po odbyciu praktyk przez studentów. Należy jednak wskazać, że są realizowane hospitacje praktyk dokonywane przez opiekunów praktyk, w trakcie których weryfikacji podlegają nie tylko miejsce odbywania praktyk, ale również zakres wykonywanych zadań oraz opinia studentów. Ważnym ogniwem takich analiz jest opiekun praktyk, który ma stały kontakt ze studentami przez cały okres trwania praktyk zawodowych. Analiza stanu faktycznego wskazuje, że obecnie nie wpłynęło zgłoszenie, które wskazywałoby na niewłaściwą realizację praktyk zawodowych. Natomiast warto podkreślić, że w ramach dokonanych przeglądów w roku akademickim 2022/2023 został uruchomiony kurs na Moodle, który umożliwia studentom wgrywanie całej dokumentacji dotyczącej praktyk zawodowych bez konieczności ich dostarczenia w wersji papierowej do Biura Obsługi Studenta. Pomimo tych podejmowanych działań rekomenduje się przeprowadzanie

badania ankietowych z udziałem studentów, w których to mieliby okazję na przekazanie informacji zwrotnych po zakończeniu realizacji praktyki.

Organizacja procesu nauczania oparta jest na harmonogramie ustalonym każdego roku w zarządzeniu wydawanych przez Rektora. Zarządzenie to jest publikowane w Extranecie i Intranecie, co zapewnia dostęp do informacji w tym zakresie. Harmonogram roku akademickiego na kierunku przewiduje na studiach niestacjonarnych I stopnia 10-12 zjazdów w semestrze, a na studiach II stopnia od 8-10 zjazdów. Zjazdy planowane są w odstępach nie większych niż 3 tygodnie, studenci mają zajęcia nie więcej niż dwa weekendy pod rząd. Na studiach stacjonarnych zgodnie z harmonogramem zajęcia prowadzone są przez 16 tygodni. Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się z reguły od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00-18.10, w blokach dwu lub czterogodzinnych. W wyjątkowych sytuacjach zajęcia odbywają się do godz. 19.45. Zajęcia na studiach niestacjonarnych odbywają się soboty i niedziele w godzinach 8.00-21.10, w blokach czterogodzinnych. W piątki odbywają się zajęcia seminaryjne w godzinach 16.30-21.00 w blokach trzygodzinnych oraz zajęcia zdalne w godzinach 18.05-21.10. Takie rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w nich i samodzielne uczenie się.

Weryfikacja efektów uczenia się, zwłaszcza dotyczących wiedzy i umiejętności odbywa się w trakcie sesji, która ma charakter ciągły. Egzaminy i zaliczenia odbywają się z reguły na ostatnich zajęciach, a jedynie w niektórych przypadkach jest to zbieżne z zakończeniem semestru. Sesja podstawowa prowadzona w trybie ciągłym kończy się nie później niż na ostatnich zajęciach (np. sesja zimowa do 4.02.2024 r.), a sesja poprawkowa prowadzona również w trybie ciągłym nie wcześniej niż dwa tygodnie od terminu pierwszego, ale jednocześnie nie później niż dwa tygodnie od zamknięcia sesji podstawowej (do 18.02.2024 r.).

Taka organizacja zaliczeń i egzaminów (na ostatnich zajęciach z danego bloku) oznacza po pierwsze, że weryfikacja efektów uczenia się odbywa się kosztem czasu zajęć przeznaczonych na realizację efektów uczenia się, po drugie - nie daje studentom dostatecznego czasu na przygotowanie się do zaliczenia/egzaminu. Rekomenduje się organizowanie zaliczeń i egzaminów poza czasem przewidzianym w planie studiów na zajęcia z zapewnieniem niezbędnego odstępu pomiędzy ostatnimi zajęciami a weryfikacją osiągnięcia efektów uczenia się.

### **Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)**

Brak

### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)**

kryterium spełnione

### **Uzasadnienie**

Treści programowe określone dla studiów I i II stopnia są ujęte w odpowiednio rozwiniętej formie w sylabusach zajęć i odpowiadają przyjętym dla nich efektów uczenia się. Uwzględniają one w niezbędnym zakresie aktualny stan wiedzy i jej praktycznych zastosowań w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek. Łączny nakład pracy studenta wyrażony w punktach ECTS jest dla studiów I i II stopnia zgodny z przepisami, a struktura punktów przypisanych do zajęć jest właściwa z punktu widzenia możliwości osiągnięcia przyjętych dla nich efektów uczenia się. Liczba godzin zajęć na

studiach I i II stopnia realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli i studentów przyjętych dla grup zajęć i poszczególnych zajęć pozwala na osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Sekwencja realizacji zajęć jest dla obydwu stopni studiów zasadniczo prawidłowa i uwzględnia powiązania wiedzy i umiejętności przekazywanych w ich ramach. Zastrzeżenia w tym zakresie dotyczą pojedynczych zajęć. Udział zajęć dydaktycznych na studiach I i II stopnia w formie ćwiczeń i laboratoriów jest dość mały jak dla kierunku studiów o profilu praktycznym. Zajęcia z *wychowania fizycznego* są jedynie częściowo prowadzone w sali a większość w formie e-learningu. Na studiach I i II stopnia całość zajęć z języka obcego jest prowadzona zdalnie, są one nadmiernie skumulowane w czasie, co ogranicza do pewnego stopnia możliwość osiągnięcia w pełni efektów uczenia się. Do zajęć z dziedziny nauk humanistycznych przyporządkowano na studiach I i II stopnia po 5 ECTS. Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru na studiach I i II stopnia spełnia wymagania określone w przepisach. Programy studiów spełniają wymagania przyporządkowania co najmniej połowy punktów ECTS do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.

Do zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w programie studiów I i II stopnia przypisano liczbę punktów ECTS zgodną z wymaganiami.

Do realizacji zajęć na obydwu poziomach studiów stosowany jest zróżnicowany zestaw metod nauczania. Stosowane są nowoczesne metody dydaktyczne w powiązaniu z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania, co wspomaga wykonywanie przez studentów czynności praktycznych w sposób przygotowujący do pracy zawodowej. Metody nauczania języka obcego na studiach I i II stopnia są prawidłowo dobrane i pozwalają na nabycie przez studentów kompetencji językowych w zakresie posługiwania się co najmniej jednym językiem obcym na poziomie odpowiednio B2 i B2+. W Uczelni wprowadzono rozwiązania umożliwiające dostosowanie procesu nauczania do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych, w tym osób z niepełnosprawnościami.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć.

Treści programowe określone dla praktyki zawodowej, a także umiejscowienie w planie studiów zapewniają osiągnięcie przez studentów określonych efektów uczenia się. Liczba godzin wykracza ponad wolę ustawodawcy, a co za tym idzie liczba punktów ECTS jest niewystarczająca.

Zaproponowane metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się dla praktyk zawodowych, a także sposób ich dokumentowania umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów.

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk oraz ich liczba umożliwiają prawidłową realizację praktyk.

Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

W czasie ograniczeń związanych z pandemią koronawirusa, praktyki były realizowane zgodnie ówczesnymi reżimami sanitarnymi, ale weryfikacja odbywała się na zasadach jak w okresie poza pandemicznym.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady.

Uczelnia zapewnia studentom miejsca odbywania praktyk zawodowych, a w przypadku samodzielnego wskazania miejsca odbywania praktyki przez studenta odbywa się to w oparciu o jasno określone kryteria jakościowe.

Program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad ich realizacją ze strony uczelni opiekunowie praktyk, efekty uczenia się podlegają systematycznej ocenie, a jej wyniki są wykorzystywane w ustawicznym doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji.

Organizacja roku akademickiego oraz rozplanowanie zajęć w ramach semestru i dni na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I i niestacjonarnych II stopnia umożliwiają efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział studentów w zajęciach. Natomiast organizowanie zaliczeń końcowych i egzaminów na ostatnich zajęciach ogranicza możliwości przygotowania się do nich.

### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

-

### **Zalecenia**

-

### **Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie**

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3**

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są określane w corocznie podejmowanych uchwałach senatu. Przedmiotem poniższej analizy były regulacje przyjęte w Uchwale nr 53/V/2022 Senatu z dnia 23 maja 2023 r. w sprawie zatwierdzenia Zasad rekrutacji Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku na studia wyższe na rok akademicki 2023/2024. Przewidują one, że przyjęcie na studia następuje w drodze wpisu na listę studentów. W postępowaniu rekrutacyjnym mogą uczestniczyć kandydaci, którzy złożą wymagane dokumenty. W odniesieniu do kandydatów na studia I stopnia jest to w szczególności świadectwo dojrzałości, a w odniesieniu do kandydatów na studia II stopnia kopia dyplomu ukończenia studiów wyższych. W tym ostatnim przypadku kandydaci, którzy nie ukończyli kierunku studiów mieszczącego się w obrębie dyscyplin ekonomia i finanse bądź nauki o zarządzaniu i jakości wyznaczane są różnice programowe. W ramach rekrutacji na studia II stopnia w roku akad. 2023/2024 zdecydowana większość kandydatów ukończyła kierunek finanse i rachunkowość bądź mieszczące się w dyscyplinie zarządzanie i nauki o jakości. Kilkanaście osób (kilka procent) było po takich kierunkach jak turystyka, filologia, audiofonologia, kryminologia, politologia, prawo. Kandydaci na studia przyjmowani są według kolejności zgłoszeń do wyczerpania limitu miejsc. Postępowanie rekrutacyjne prowadzi osoba upoważniona przez Rektora bądź komisja rekrutacyjna powołana przez Rektora. Warunki rekrutacji na studia I stopnia są przejrzyste, ale nie są stosowane żadne kryteria selekcji kandydatów ze względu na posiadaną wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Także w procedurze rekrutacji na studia II stopnia nie stosuje się żadnych kryteriów selekcji odwołujących się do weryfikacji osiągnięcia i oceny efektów uczenia się na wcześniejszym etapie studiów, a jedynie zgodność kierunkową z dyscyplinami ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości. Stosowane w Uczelni warunki rekrutacji na studia na ocenianym kierunku są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów. Uchwała rekrutacyjna nie uwzględnia informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów zostały określone w Uchwale nr 90/VI/2021 Senatu z dnia 1 czerwca 2021 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku. Przyjęte w regulaminie rozwiązania umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności w stosunku do efektów uczenia się założonych dla kierunku studiów. O potwierdzanie efektów uczenia się może się starać osoba posiadająca świadectwo dojrzałości i co najmniej 5-letnie doświadczenie zawodowe w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia I stopnia, a także osoba posiadająca tytuł zawodowy licencjata lub równorzędny. Zgodnie z regulaminem, weryfikację efektów uczenia się przeprowadzają wydziałowe komisje ds. potwierdzania efektów uczenia się powoływane przez dziekana. Komisje te są kompetentne w zakresie programu studiów, którego efekty dotyczą. W pracach komisji dodatkowo mogą uczestniczyć przedstawiciele pracodawców współpracujących z Uczelnią. Decyzję w sprawie potwierdzenia efektów uczenia się podejmuje dziekan na wniosek komisji. Wnioskodawca składa wniosek wraz z dokumentacją pozwalającą ocenić efekty uczenia się nabyte w drodze uczenia się. Uznanie osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się dla danych zajęć następuje wyłącznie w przypadku ich potwierdzenia w odniesieniu do wszystkich przyjętych dla nich efektów uczenia się. Zaliczenie zajęć w następstwie potwierdzenia efektów uczenia się dokumentowane jest w protokołach zaliczenia zajęć oraz w karcie okresowych osiągnięć studenta. Ocena końcowa wystawiana jest zgodnie ze skalą ocen określoną w Regulaminie studiów. Tak określone warunki i procedury zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej określone są w Regulaminie studiów. O uznanie efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym może ubiegać się student, który posiada prawa studenta, a także ma zaliczony co najmniej pierwszy semestr studiów. Student, który ma zaliczony co najmniej pierwszy semestr studiów, lecz nie posiada praw studenta (został skreślony z listy studentów), może ubiegać się o wznowienie studiów. Osoba ubiegająca się o przeniesienie lub wznowienie studiów zobligowana jest do złożenia podania. Wraz z podaniem należy złożyć potwierdzone przez uczelnię zaświadczenie zawierające informacje o zaliczonych przez studenta modułach z podaniem liczby godzin zajęć, form zajęć, form zaliczenia, punktów ECTS oraz okresach studiów, karty zajęć określających efekty uczenia się oraz informację o okresie, w którym osoba studiowała. Na podstawie tej dokumentacji menadżer kierunku rekomenduje, na który semestr można przyjąć studenta. Menadżer kierunku określa również różnice programowe, a także wskazuje moduły, które mogą być uznane jako realizujące efekty uczenia się na kierunku. Ostateczną decyzję w sprawie uznania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym podejmuje dziekan wydziału, który określa semestr (rok) studiów, na który może być przeniesiony student oraz ustala zajęcia (efekty uczenia się), które student powinien uzupełnić (osiągnąć). Student skierowany na studia w innej uczelni krajowej lub zagranicznej, który zrealizował zaakceptowany przez dziekana program studiów oraz uzyskał liczbę punktów ECTS ustaloną dla danego semestru uzyskuje wpis na semestr wyższy. W przypadku niespełnienia tego warunku dziekan ustala w kolejnym semestrze różnice programowe. Tak określone warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

W roku akademickim 2022/2023 na kierunku seminarium dyplomowe na studiach I stopnia zostało zastąpione zajęciami określonymi jako projekt wdrożeniowy. Rozwiązania stosowane w odniesieniu do



prac dyplomowych zawarte są w Regulaminie studiów oraz Standardach pisania prac dyplomowych przyjętych na wydziale prowadzącym oceniany kierunek. Studenci uzyskują wstępne przygotowanie do napisania pracy dyplomowej w ramach zajęć z *metodologii badań naukowych* a następnie przygotowują pracę na seminarium magisterskim. Praca dyplomowa powstaje pod kierunkiem promotora, którym może być nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora. Prace dyplomowe realizowane na kierunku muszą być zgodne z kierunkiem studiów i studiowaną specjalnością. Ich tematyka powinna być związana z zagadnieniami znajdującymi się w obszarze zainteresowań studentów, kadry dydaktycznej prowadzącej seminarium, a także firm będących partnerami Uczelni. Tematy prac są zatwierdzane przez Kierunkowy Zespół Programowy. Warunkiem zaliczenia seminarium dyplomowego i uzyskania przyporządkowanych seminarium punktów ECTS jest uzyskanie od promotora pozytywnej oceny pracy. Wszystkie prace przed złożeniem poddawane są sprawdzeniu w ramach Jednolitego Systemu Antyplagiatowego. Prace dyplomowe podlegają recenzji dokonywanej przez nauczyciela akademickiego wyznaczanego przez dziekana. Recenzentem może być osoba posiadająca, co najmniej stopień naukowy doktora. Student ma prawo zapoznać się z recenzją swojej pracy.

Egzamin dyplomowy odbywa się przez komisję złożoną z przewodniczącego oraz promotora i recenzenta. Na egzaminie dyplomowym student odpowiada na pytania z zakresu kierunkowych zagadnień egzaminacyjnych. Na egzaminie dyplomowym na studiach I stopnia student odpowiada na dwa pytania z zakresu zagadnień kierunkowych z listy przygotowanej przez Kierunkowy Zespół Programowy oraz dwa dotyczące pracy dyplomowej. Egzamin dyplomowy w przypadku kierunków studiów I stopnia, których program studiów nie przewiduje pracy dyplomowej obejmuje udzielenie odpowiedzi na pytania dotyczące studiowanego kierunku i specjalności. Na egzaminie dyplomowym na studiach II stopnia student odpowiada na wylosowane jedno z trzech pytań przygotowanych przez promotora oraz pytania dotyczące pracy dyplomowej zadawane przez promotora i recenzenta. Warunkiem ukończenia studiów jest pozytywne zaliczenie egzaminu dyplomowego. Ostateczny wynik studiów jest sumą: a)  $\frac{1}{2}$  średniej arytmetycznej wszystkich ocen z egzaminów i zaliczeń zajęć, które nie kończą się egzaminem, otrzymanych podczas studiów, w przypadku studiów II stopnia i studiów I stopnia, na kierunkach, które w programie studiów przewidziana jest praca dyplomowa lub  $\frac{3}{4}$  średniej arytmetycznej wszystkich ocen z egzaminów i zaliczeń z zajęć, które nie kończą się egzaminem, otrzymanych podczas studiów, z wyjątkiem zajęć, których zaliczenie poświadczane jest wpisem „zal” w przypadku studiów I stopnia, na kierunkach, których program studiów nie przewiduje prac dyplomowych; b)  $\frac{1}{4}$  średniej arytmetycznej ocen pracy dyplomowej wystawionych przez promotora i recenzenta w przypadku studiów II stopnia i studiów, I stopnia, na kierunkach, które w programie studiów przewidują pracę dyplomową; c)  $\frac{1}{4}$  średniej arytmetycznej ocen z egzaminu dyplomowego. Tak określone zasady i procedury dyplomowania są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Wskazano jednocześnie, że nie zostały dotychczas opracowane zasady i wymagania dotyczące projektów wdrożeniowych. Zajęcia te są ujęte w obecnie realizowanym programie studiów i chociaż po raz pierwszy będą odbywały się od roku akademickiego 2024/2025, to rozwiązania w tym zakresie powinny być przyjęte od początku realizacji cyklu kształcenia. Rekomenduje się wprowadzenie odpowiednich regulacji dotyczących projektów wdrożeniowych.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania określone zostały w Regulaminie studiów. Przewidują one, że zaliczenie zajęć odbywa się w siedzibie Uczelni lub przeprowadzane jest w trybie zdalnym. Zaliczenia zajęć w trybie zdalnym, które prowadzone są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, odbywają się poza siedzibą Uczelni w oparciu o technologie informatyczne zapewniające kontrolę ich przebiegu.

Studentowi przysługuje prawo przystąpienia do zaliczenia i egzaminu w terminie podstawowym i poprawkowym. Wyniki zaliczenia i egzaminu podawane są do wiadomości studentów w portalu elektronicznym uczelni w terminie do 14 dni po zaliczeniu bądź egzaminie. Student ma prawo do wglądu do swojej pracy pisemnej i zapoznania się ze szczegółową oceną.

Student, który otrzymał ocenę negatywną z zaliczenia lub egzaminu i ma zastrzeżenia do obiektywności oceny lub sposobu ich przeprowadzenia, ma prawo w terminie 7 dni od daty ogłoszenia wyników wystąpić do dziekana o zgodę na egzamin komisyjny. Zaliczenie komisyjne lub egzamin komisyjny może być również wyznaczony przez dziekana w przypadku dostrzeżenia nieprawidłowości w ich przeprowadzeniu albo w innych uzasadnionych okolicznościach. Zaliczenie komisyjne lub egzamin komisyjny odbywa się przed komisją złożoną z dziekana lub prodziekana jako przewodniczącego, egzaminatora, który przeprowadzał kwestionowane zaliczenie lub egzamin oraz specjalisty z zajęć objętych zaliczeniem/egzaminem.

Regulamin studiów rozstrzyga także kwestie wpisu studenta na kolejny semestr, cofnięcia na semestr niższy, udzielenia urlopu, skreślenia z listu studentów.

Sposób i warunki zaliczenia poszczególnych zajęć określone zostały w sylabusach zajęć. Są one podawane do wiadomości studentów na pierwszych zajęciach. W przypadku korzystania przy weryfikacji osiągnięcia i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się z metod i technik kształcenia na odległość zapewniona jest identyfikacja studenta i bezpieczeństwo dotyczących go danych osobowych.

Tak określone zasady i sposoby postępowania umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji osiągnięcia i oceniania efektów uczenia się. Regulamin studiów przewiduje, jak wskazano w ramach oceny spełnienia kryterium 2, możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Stosowane w Uczelni i na kierunku zasady i rozwiązania organizacyjne zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen wystawianych studentom.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nuczania określone są w sylabusach zajęć. Do najczęściej stosowanych należą: egzamin pisemny, egzamin ustny, projekt, referat, prezentacja, esej, wypowiedź ustna indywidualna, uczestnictwo w dyskusji, studium przypadku, raport, sprawozdanie z zadania terenowego, zadania praktyczne, samodzielne rozwiązywanie zadań, aktywny udział w zajęciach – wykonywanie poleceń prowadzącego, obserwacja studentów przez nauczyciela akademickiego, praca dyplomowa, praca magisterska. Losowa weryfikacja stosowania metod weryfikacji przeprowadzona przez zespół oceniający wskazuje na pewne niespójności i nieprawidłowości w tym zakresie. Np. jako metodę weryfikacji dla zajęć na studiach I stopnia z *rynków finansowych* prowadzonych wyłącznie w formie wykładu przewidziano egzamin w formie testu a jednocześnie jako sposób zaliczenia wskazano test sprawdzający wiedzę oraz weryfikację osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie umiejętności zadania i przykłady, co w drugim przypadku nie miało miejsca na egzaminie. Analogiczna sytuacja występowała na zajęciach z *polityki pieniężnej* (jedynie) wykład, egzamin testowy a jako sposób sprawdzenia osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych przewidywał case study. Do weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania w przypadkach korzystania z metod i technik kształcenia na odległość stosuje się zadania, testy i inne aktywności studentów realizowane za pośrednictwem platformy Moodle lub w czasie zajęć synchronicznych na MS Teams z wykorzystaniem składników pakietu MS 365. W sylabusach zajęć wskazano w formie macierzy za pomocą jakich metod sprawdzane jest osiągnięcie poszczególnych efektów uczenia się przyjętych dla tych zajęć. Należy również wskazać, że Uczelnia opracowała przewodnik pt. Standardy

nauczania i oceniania, który przedstawia i systematyzuje zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się oraz organizuje szkolenia metodyczne w tym zakresie.

Na kierunku tylko część egzaminów odbywa się zdalnie, natomiast standardem jest, że egzamin z wykorzystaniem technik na odległość są realizowane są w formie tradycyjnej na sali. W takim przypadku stosowane są następujące rozwiązania mające zapewnić obiektywizm przeprowadzanej weryfikacji: przygotowywanie puli pytań większej niż na egzaminie, z których losowane są pytania dla studentów, dzielenie dużych grup egzaminacyjnych na mniejsze grupy, ograniczenie czasowe trwania egzaminu, brak możliwości cofania pytania.

Jako metody weryfikacji mające sprawdzić opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej Uczelnia wskazała w szczególności realizację projektów indywidualnych oraz grupowych, przeprowadzania analizy studium przypadku, opracowanie raportu, ocenę aktywności na zajęciach. Metody te są prawidłowo dobrane z punktu widzenia efektów uczenia się przyjętych dla danych zajęć.

Weryfikacja osiągnięcia i oceny stopnia opanowania języka obcego na studiach I stopnia odbywa się zgodnie z sylabusem na podstawie testu pisemnego, uczestnictwa w dyskusji, samodzielnego rozwiązywania zadań, a na studiach II stopnia na podstawie testu. Sylabus zajęć określa jako efekt uczenia się w zakresie umiejętności wykorzystywanie w komunikacji z otoczeniem angielskich terminów z zakresu finansów i rachunkowości – posługiwanie się językiem obcym na poziomie B2. Należy wskazać, że metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przyjęte dla wykładów w języku angielskim General electives na studiach I i II stopnia ograniczają się do nieokreślonego bliżej testu.

Stwierdza się, że stosowane metody umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów I stopnia i B2+ na poziomie studiów II stopnia.

Dokumentowanie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się jest obowiązkiem każdego nauczyciela akademickiego prowadzącego zajęcia. Zgodnie z zarządzaniem dziekana, każdy nauczyciel akademicki musi przez kolejny rok akademicki po zakończeniu zajęć przechowywać dotyczącą ich dokumentację. Forma dokumentowania zależy od sposobu zaliczenia jaki jest przewidziany w karcie zajęć. Są to przede wszystkim pisemne prace etapowe i egzaminacyjne, projekty, prace dyplomowe. Zaliczenia realizowane przy wykorzystaniu platformy Moodle są przechowywane w wersji elektronicznej w zbiorach zarchiwizowanych kursów. Dokumentacja dotycząca zaliczenia praktyk oraz egzaminu dyplomowego jest przechowywana w teczce studenta.

Badanie losów absolwentów realizowane jest przez Biuro Badań i Analiz Centrum Rozwoju Szkół Wyższych Merito w ramach Badania Atrybutów Marki. Jedną ze składowych tego badania jest wskaźnik losów zawodowych absolwentów. Obejmuje ono w szczególności sytuację absolwentów na rynku pracy, ocenę kompetencji i informacje o dalszej edukacji. Badania przeprowadzone na absolwentach kierunku finanse i rachunkowość w latach 2019- 2020 wskazały, że studia zapewniły im dobre przygotowanie do pracy zawodowej.

Rodzaje i formy prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych stosowanych na kierunku są zróżnicowane z przewagą prac pisemnych. Tematyka tych prac uwzględnia treści programowe oraz zakładane efekty uczenia się przyjęte dla danych zajęć. W przypadku prac analizowanych przez zespół oceniający weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana była najczęściej w oparciu o test wyboru, co pozwalało jedynie na sprawdzanie wiedzy podczas gdy sylabus przewidywał szerszy zestaw metod weryfikacji. Wymagania stawiane przez nauczycieli były dość niskie, co znajduje odzwierciedlenie w wyraźnej przewadze ocen wysokich. Rekomenduje się stosowanie szerszej gamy metod weryfikacji, w szczególności umożliwiających sprawdzenie i ocenę umiejętności praktycznych oraz zwiększenie zakresu wymagań.

Tematyka prac dyplomowych obronionych w 2022 r. przez studentów studiów I i II stopnia w zdecydowanej większości odnosiła się do dyscypliny ekonomia i finanse, a jedynie w część prac obejmowała zagadnienia z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości. Znaczna część prac przygotowana była w oparciu o przykład wybranego przedsiębiorstwa, gminy czy segmentu rynku, co pozwalało na nadanie im charakteru praktycznego. Zestawienie wszystkich ocen prac wystawionych przez promotora i recenzenta wskazuje na ich zróżnicowanie w granicach 3,0-5,0 z przewagą ocen 4,0 i wyższych. Wybrane do analizy przez zespół oceniający prace dyplomowe wskazują, że w odniesieniu do części z nich treść i metodyka nie w pełni odpowiadają praktycznemu profilowi studiów ze względu na przeważający w nich opis zagadnień w oparciu o literaturę przedmiotu przy jednocześnie wąskim zakresie analizy o charakterze praktycznym. Oceny części prac dokonywane przez promotora i recenzenta nie uwzględniają słabych stron pracy i niektóre z nich są zawyżone. Rekomenduje się pełne dostosowanie tematyki, treści i metodyki prac dyplomowych do praktycznego profilu studiów oraz zobligowanie osób je oceniających do bardziej krytycznej oceny.

Uczelnia poinformowała, że studenci kierunku nie byli autorami bądź współautorami publikacji fachowych

### **Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)**

Brak

### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)**

kryterium spełnione

### **Uzasadnienie**

Warunki i zasady rekrutacji na studia są określane przez Senat Uczelni i odpowiednim w terminie podawane do informacji kandydatów. Są one zgodne z wymaganiami określonymi w przepisach prawa. Nie przewidują selekcji kandydatów na studia I stopnia ze względu na posiadaną przez nich wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Na studia II stopnia uwzględnia się ukończony kierunek studiów i ewentualnie określa różnice programowe. Warunki rekrutacji są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów. Nie uwzględniają one informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów niezbędnych do korzystania z metod i technik kształcenia na odległość.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów wprowadzone w Uczelni są zgodne z przepisami prawa. Zasady i procedury dotyczące uznawania efektów uczenia się osiągniętych w innej uczelni, w tym zagranicznej zapewniają możliwość ich identyfikacji oraz oceny adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się przyjętym w programie studiów kierunku. Procedura dyplomowania obejmuje w odniesieniu do studiów I stopnia tylko egzamin dyplomowy, a na studiach II stopnia przygotowanie pracy magisterskiej i egzamin dyplomowy. Procedury te są sformułowane prawidłowo.

Ogólne zasady weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określone zostały w Regulaminie studiów. Zapewniają one bezstronność, rzetelność i przejrzystość formułowania ocen, a także równe traktowanie studentów. Studenci z niepełnosprawnością mogą korzystać z dostosowania metod i sposobów weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się do ich indywidualnych potrzeb. Przyjęto

odpowiednie rozwiązania dotyczące postępowania w sytuacjach konfliktowych oraz w przypadku zachowań nieetycznych. Zapewnione jest przekazywanie studentom informacji zwrotnych o osiągniętych efektach uczenia się oraz wgląd do prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania są określone w sylabusach zajęć. Pozwalają one w szczególności na weryfikowanie kompetencji językowych na odpowiednio poziomie B2 i B2+.

Osiągnięcia studentów są dokumentowane w formie prac etapowych i egzaminacyjnych. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac etapowych i dyplomowych są w większości dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany.

Brak jest aktywności publikacyjnej studentów ocenianego kierunku.

### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

-

### **Zalecenia**

-

### **Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry**

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4**

Kadra dydaktyczna prowadząca zajęcia na kierunku posiada aktualny i udokumentowany dorobek naukowy lub doświadczenie zawodowe w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse oraz dyscyplinach pokrewnych (m.in. nauki o zarządzaniu i jakości), co umożliwi prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych. W procesie nauczania na kierunku na studiach I i II stopnia o profilu praktycznym, aktualnie zaangażowanych jest 12 samodzielnych pracowników naukowych (w tym 2 osoby z tytułem profesora), 30 doktorów oraz ponad 40 osób z tytułem zawodowym magistra. Dla około połowy osób prowadzących zajęcia na kierunku posiadających stopień lub tytuł naukowy Uczelni stanowi podstawowe miejsce pracy. W grupie osób z tytułem zawodowym magistra ponad 90% osób prowadzących zajęcia zatrudnionych jest natomiast w ramach umów cywilno-prawnych. Charakterystyki nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku świadczą o zróżnicowanej intensywności ich badań naukowych. Badania te skupiają się m.in. wokół tematyki determinant kapitału przedsiębiorstw, jak również funkcjonowania i zmian na rynkach finansowych, rozwoju instrumentów rynku pieniężnego i kapitałowego, w tym instrumentów pochodnych; zarządzania ryzykiem; zarządzania projektami; zarządzania wartością przedsiębiorstw; finansowania działalności gospodarczej; bankowości polskiej i europejskiej, w tym bankowości spółdzielczej; problemów gospodarki światowej; międzynarodowego handlu morskiego; innowacyjności, analiz ilościowych i behawioralnych, analiz procesów gospodarczych.

Znacząca część nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia na kierunku, obok doświadczenia dydaktycznego, posiada również doświadczenie zawodowe w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla obszaru finansów i rachunkowości. W kadrze dydaktycznej kierunku znajduje się m.in. biegły rewident z doświadczeniem zawodowym w zakresie badania sprawozdań finansowych oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych, specjalista ds. ubezpieczeń, członek

Rady Nadzorczej, przedstawiciel kadry zarządzającej przedsiębiorstwem (wiceprezes zarządu ds. finansowych), konsultant ds. zarządzania i restrukturyzacji oraz tworzenia strategii, analityk klienta korporacyjnego, specjalista ds. bankowości transakcyjnej oraz osoby posiadające doświadczenie we wdrażaniu systemu rachunkowości w przedsiębiorstwach oraz prowadzenia audytów księgowych.

W przypadku części kadry, w stosunku do której zespół oceniający PKA stwierdził nieadekwatność posiadanych kompetencji z punktu widzenia zleconych zajęć i przypisanych im treści programowych, Uczelnia przedstawiła propozycję zmiany obsady kadrowej, gwarantując poprawność realizacji wskazanych zajęć. Uwagi dotyczyły m.in. obsady części zajęć z zakresu bankowości (*bankowość, innowacje bankowe, zarządzanie ryzykiem bankowym*), języka obcego branżowego, *zastosowania metod ilościowych, kalkulacji i analizy kosztów, sprawozdawczości finansowej*.

Brak odpowiednich kwalifikacji do poprawnej realizacji założonych dla zajęć efektów uczenia się oraz treści programowych z obszaru ekonomii i finansów stwierdzono w odniesieniu do obsady zajęć z metodologii badań naukowych (studia II stopnia). Szczegóły przedstawiono w załączniku nr 4 do raportu.

W przypadku niektórych zajęć przedstawiony w sylabusach wykaz osób wskazanych do prowadzenia zajęć nie pokrywał się z rzeczywistą obsadą dydaktyczną stwierdzoną w trakcie prowadzonej oceny programowej (np. *planowanie finansów w przedsiębiorstwie, analiza finansowa przedsiębiorstwa, biznes plan*). Rekomenduje się dostosowanie informacji zawartych w sylabusach do rzeczywistych warunków realizacji zajęć w zakresie obsady kadrowej.

Oceniając strukturę kwalifikacji, w tym posiadanych tytułów zawodowych i stopni naukowych, oraz liczebności kadry w stosunku do liczby studentów można stwierdzić, że umożliwiają one prawidłową realizację zajęć oraz nabywanie przez studentów kompetencji właściwych dla realizowanego praktycznego profilu kształcenia.

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają odpowiednie kompetencje dydaktyczne, w tym związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Wszyscy pracownicy dydaktyczni prowadzący zajęcia dydaktyczne na kierunku posiadają tzw. Certyfikację A, co oznacza, że przeszli szkolenie umożliwiające prowadzenie zajęć zdalnych. Szkolenie to organizuje uczelniany Dział Metodyki Nauczania. W ramach tej procedury zdefiniowane są dwa poziomy szkoleń dla wykładowców, z których pierwszy poziom (certyfikat A) jest obowiązkowy dla każdego nowego dydaktyka. W ramach certyfikatu A pracownicy dydaktyczni Uczelni podlegają obowiązkowej certyfikacji, w zakresie umiejętności obsługi platformy e-learningowej. Obsługa ta obejmuje tworzenie i udostępnianie e-serwisów studentom na poszczególnych przedmiotach. Certyfikat B (drugi poziom szkolenia) obejmuje warsztaty w trzech obszarach tematycznych: metody aktywizujące, komunikacja, nowe technologie w dydaktyce. Nowy pracownik, na spotkaniu z Menadżerem Kierunku, zapoznawany jest z podstawowymi aspektami funkcjonowania Uczelni i procesu nauczania: Statut, Regulamin studiów, zasady prowadzenia zajęć i oceniania studentów. Menadżer Kierunku przekazuje również informacje o zasadach funkcjonowania uczelnianych systemów: Intranetu, platformy MOODLE, elektronicznych protokołów, uczelnianej poczty, a także platformy MS Teams (wymaganej do prowadzenia zajęć na kierunkach w formule hybrydowej). Nowo zatrudniony pracownik odbywa również tzw. "spacer po uczelni" wraz z Menadżerem Kierunku celem poznania infrastruktury uczelni oraz podstawowych jednostek administracyjno-organizacyjnych. Otrzymuje on również przewodnik wykładowcy w formie elektronicznej, który jest przygotowywany corocznie przez Uniwersytet WSB Merito w Gdańsku. Jest to krótkie kompendium wiedzy o strukturze uczelni i zasadach organizowania procesu nauczania.

Realizacja zajęć jest monitorowana przez system bieżącej kontroli prowadzonej przez Menadżera Kierunku oraz Władze Wydziału, jak również poprzez system hospitalacji. W przypadku zajęć

prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość istnieje dodatkowa możliwość kontroli poprzez statystyki logowań, jak również kontroli materiałów zamieszczonych na elektronicznej platformie dydaktycznej.

Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest transparentny, adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć, w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Uwzględnia on w szczególności dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe oraz osiągnięcia dydaktyczne osób proponowanych do prowadzenia zajęć. W Uczelni wypracowana została polityka personalna w zakresie zatrudniania pracowników dydaktycznych, badawczo-dydaktycznych i badawczych, w ramach której określone są kryteria pozwalające na budowę tak zwanego Roczno Planu Zatrudnienia, który powstaje w oparciu o analizę w zakresie kryteriów: liczba studentów kierunku; liczba studentów przypadających na pracownika samodzielnego; liczba studentów przypadająca na pracownika ze stopniem naukowym doktora; liczba studentów przypadająca na pracownika etatowego; liczba pracowników etatowych - praktyków; liczba pracowników etatowych z tytułem zawodowym inżyniera; liczba pracowników zagranicznych. Zajęcia wykładowe są przydzielane w pierwszej kolejności samodzielnym pracownikom (prof., dr hab.), a następnie osobom ze stopniem naukowym doktora. W wyjątkowych przypadkach, za zgodą Senatu Uczelni, przedmioty specjalnościowe w formie wykładu prowadzone są przez magistrów, wieloletnich praktyków. Przedmioty w formie ćwiczeń, konwersatoriów i laboratoriów najczęściej prowadzone są przez doktorów i magistrów z założeniem, że przedmioty specjalnościowe prowadzą wykładowcy-specjaliści posiadający odpowiednie doświadczenie praktyczne w różnych obszarach ekonomii i finansów. Uczelnia korzysta także z kadry badawczo-dydaktycznej innych Uczelni.

Zgodnie z deklaracją Uczelni, głównym kryterium doboru kadry dydaktycznej jest wymóg umiejętności praktycznego podejścia do przekazywanej wiedzy i jej skutecznego zastosowania w życiu zawodowym. Zgodnie z zasadami wynikającymi z Zarządzenia nr 5/2022 Kanclerza pt. „Zasady i przebieg rekrutacji nauczycieli akademickich w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku”, w procesie rekrutacji nie dyskryminuje się kandydatów do pracy oraz pracowników w jakikolwiek sposób: ze względu na płeć, wiek, pochodzenie etniczne, narodowe lub społeczne, religię lub wyznanie, orientację seksualną, język, niepełnosprawność, przekonania polityczne, status społeczny bądź materialny ani na podstawie żadnej innej przesłanki niemającej związku z merytoryczną oceną profilu kandydata. Ostateczną decyzję o przydzieleniu zajęć podejmuje Dziekan Wydziału na wniosek Menedżera Kierunku przy akceptacji Prodziekana.

Uwzględniając stwierdzone przez zespół oceniający PKA pewne niedopasowanie kompetencji osób prowadzących zajęcia z punktu widzenia możliwości poprawnej realizacji założonych dla zajęć efektów uczenia się oraz treści programowych rekomenduje się podjęcie działań poprawiających efektywność systemu doboru kadry dydaktycznej kierunku, w celu zapewnienia poprawnej obsady w odniesieniu do wszystkich zajęć przewidzianych w programie studiów.

Przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, w tym obciążenie związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwia prawidłową realizację zajęć. Wykładowcy nieetatowi obciążeni są ilością godzin umożliwiającą prawidłową realizację zajęć, niekolidującą z ich obowiązkami zawodowymi. Nierównomierne obciążenie kadry dydaktycznej stwierdzono natomiast w odniesieniu do obciążenia opieką promotorską nad pracami dyplomowymi. Stwierdzono przypadki promowania przez jedną osobę 70 prac dyplomowych w ciągu roku. W przypadku dwóch innych osób liczba ta wynosiła odpowiednio 43 i 39 prac. Tak duże obciążenie związane z opieką nad pracami dyplomowymi pojedynczych nauczycieli akademickich nie stwarza warunków do prawidłowej realizacji procesu dyplomowania. Uczelnia zadeklarowała, że planowane zmiany w procesie dyplomowania na studiach

I stopnia pozwolą na lepsze rozplanowanie obciążenia kadry dydaktycznej procesem opieki promotorskiej, a maksymalna dopuszczalna dla pojedynczego promotora liczba grup seminaryjnych ograniczona zostanie do dwóch. Rekomenduje się podjęcie przez Uczelnię skutecznych działań we wskazanym obszarze gwarantując zachowanie wysokich standardów akademickich oraz stwarzając studentom dogodne warunki do realizacji przewidzianych w programie studiów wymogów związanych z procesem dyplomowania.

Zajęcia na kierunku prowadzone są przy znaczącym udziale kadry zatrudnionej w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy. W przypadku studiów I i II stopnia stwierdzono jednak, że udział zajęć realizowanych przez osoby zatrudnione w Uczelni na podstawowym miejscu pracy dla obecnie kończącego się cyklu kształcenia, zgodnie z przedstawionym przez Uczelnię obciążeniem dydaktycznym, wynosi nieco poniżej wymaganego przepisami prawa (bez uwzględniania godzin praktyk zawodowych). Nie wypełnia to więc wymogu ustawowego sformułowanego w odniesieniu do studiów o profilu praktycznym zakładającym, iż co najmniej 50% godzin zajęć prowadzonych jest przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Rozwojowi kompetencji dydaktycznych kadry prowadzącej zajęcia na kierunku sprzyjają m.in. organizowane przez Uczelnię szkolenia. Procedura rozwoju kompetencji dydaktyczno-metodycznych nauczycieli akademickich funkcjonuje również w ramach Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie WSB Merito w Gdańsku. Nauczyciele akademicy mają możliwość wzięcia udziału w szkoleniach podnoszących kompetencje dydaktyczne. Rozwój i doskonalenie kadry zostały uwzględnione m.in. w projekcie cyfrowa dydaktyka, która zakłada rozwój kompetencji metodycznych i technologicznych kadry dydaktycznej, nowoczesnej infrastruktury dydaktycznej oraz nowoczesnych i profesjonalnych materiałów dydaktycznych. Dodatkowo realizowane są szkolenia kadry nie wynikające z wprowadzanego przez Uczelnię procesu certyfikacji w zakresie niezbędnym do poprawnego prowadzenia procesu dydaktycznego, w tym: wirtualne laboratoria komputerowe; VR; system IOS; REVAS; zasoby biblioteki cyfrowej. Uczelnia stwarza również możliwości rozwoju dydaktycznego nauczycieli akademickich poprzez m.in. wyjazdy na staże dydaktyczne realizowane w ramach projektów unijnych, w tym udział w programie Erasmus dydaktyka. W ostatnim okresie mieli oni również możliwość skorzystania z kursów rozwijających kompetencje zawodowe i metodyczne organizowanych w ramach projektu D.N.A. WSB – Dydaktyka, Nauka, Administracja – Zintegrowany Program Rozwoju WSB, w tym m.in. w obszarze:

- umiejętności dydaktycznych, kursy: gamifikacja, nowoczesne metody dydaktyczne, projektowanie efektywnych zajęć, trening umiejętności interpersonalnych, metoda studium przypadku, samodzielne tworzenie materiałów dydaktycznych);
- umiejętności informatycznych, kursy: Excel: podstawy, Excel: zastosowanie w finansach i zarządzaniu, SAP, iGrafx, tworzenie kursów w formule e-learning;
- umiejętności prezentacyjnych, kursy: nowoczesne metody prezentacji, komunikacja, emisja głosu;
- prowadzenia dydaktyki w języku obcym, kursy: Język angielski dla zaawansowanych;

Wykładowcy prowadzący zajęcia na kierunku mieli możliwość skorzystania ze specjalistycznego szkolenia z oprogramowania Comarch Optima, w zakresie modułu: Podstaw obsługi programu; Księgowość; Kadry i płace; Kasa – bank.

Kadra dydaktyczna kierunku wspierana jest w procesie dydaktycznym przez Menadżera Kierunku, Dział Metodyki Nauczania, Biuro Obsługi Wykładowcy oraz innych wykładowców z dłuższym stażem pracy na Uniwersytecie WSB Merito w Gdańsku. Wsparcie to potwierdzili nauczyciele akademicy biorący udział w spotkaniu z zespołem oceniającym PKA.



Podejmowane przez Uczelnię działania wynikające ze Strategii Uczelni w obszarze kształtowania kadr znajdują swoje odzwierciedlenie w budowaniu sieci wykładowców identyfikujących się z Uczelnią, a także w zapewnieniu możliwości rozwoju naukowego kadry etatowej. Stwarzaną przez Uczelnię dla kadry etatowej możliwością rozwoju jest m.in. zapraszanie osób wyróżniających się w zakresie działalności organizacyjnej do udziału w projektach ogólnouniwersyteckich, co daje możliwość współpracy z osobami o podobnych i/lub wyższych kompetencjach w całej Polsce.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia są oceniani w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem w formie hospitacji zajęć oraz ankietyzacji studenckiej. Uczelnia prowadzi analizy w ramach systemu oceny pracy dydaktycznej obejmującej: ankiety studentów (studenci są zachęceni do wypełniania ankiet w Extranecie – badanie OKD, tj. Ocena Kadry Dydaktycznej), hospitacje oraz bieżące konsultacje z metodykami. Wykładowcy w OKD oceniani są przez studentów w zakresie: ogólnej oceny wykładowcy, prowadzenia zajęć w sposób interesujący i zrozumiały, zgodnie z programem i kartą zajęć. Ocenie podlega również to czy wykładowca przedstawia odpowiednio wymagania dotyczące zajęć i sposobu zaliczenia oraz udostępnia odpowiednie materiały, w tym na platformie edukacyjnej Moodle. Przeprowadzana ocena odnosi się również do umiejętności wskazywania przez prowadzącego praktycznego zastosowania wiedzy. Lektorzy oceniani są pod kątem dostosowania zajęć do poziomu znajomości języka i wykorzystywania pomocy dydaktycznych (w tym multimedia). Ocena kadry dydaktycznej prowadzącej lektoraty dotyczy także umiejętności motywowania do nauki i rozwijania umiejętności językowych. Promotorzy oceniani są w odniesieniu do sposobu prowadzenia analizy i oceny promowanych prac dyplomowych, dostępności poprzez e-mail i w czasie dyżurów, pomocy w wyszukiwaniu źródeł, przekazywaniu informacji dotyczących zasad i standardów przygotowania do egzaminu dyplomowego, a także udzielania informacji na temat kryteriów oceny pracy dyplomowej, wsparcia merytorycznego w jej pisaniu. Ocena kadry dydaktycznej, w tym w szczególności wyniki hospitacji oraz oceny ankiety studenckiej uwzględniane są przez Menadżerów Kierunków w trakcie ustalania obsady zajęć. Najlepiej oceniane osoby spośród kadry otrzymują również nagrody Dziekana.

Prowadzone okresowe oceny nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia na kierunku obejmują aktywność w zakresie działalności naukowej, zawodowej oraz dydaktycznej członków kadry prowadzącej kształcenie. Do oceny jakości kadry przyjęto cztery podstawowe obszary oceny: A. naukowy, B. dydaktyczny, C. organizacyjny, D. postawy i zachowania. Część podobszarów ma charakter fakultatywny, w ramach, których Uczelnia dobiera szczegółowe kryteria z opracowanego katalogu. Zakres oceny uzależniony jest od rodzaju zajmowanego przez pracownika stanowiska (badawcze, badawczo-dydaktyczne, dydaktyczne). Zasady oceny jakości kadry szczegółowo opisane zostały w Regulaminie dokonywania ocen okresowych nauczycieli akademickich zatrudnionych w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku przyjętym zarządzeniem nr 24/2021 Rektora WSB w Gdańsku z dnia 14 grudnia 2021 r. Zgodnie z zapisami tego dokumentu okresowej ocenie podlega każdy nauczyciel akademicki. Ocena jest dokonywana stosownie do zakresu jego obowiązków i powinna uwzględniać stopień zapewnienia nauczycielowi akademickiemu odpowiednich warunków do prawidłowego oraz terminowego wykonywania jego obowiązków. W okresowej ocenie działalności dydaktycznej brane są pod uwagę m.in. wyniki ankiet studenckich oraz wyniki hospitacji zajęć dydaktycznych.

Realizowana polityka kadrowa sprzyja stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia. Rozwój naukowej kadry etatowej pełni ważne miejsce w polityce kadrowej Uczelni. Ma swój wyraz m.in. w stworzeniu możliwości publikacji wyników prowadzonych prac naukowych, wsparciu w procesie uzyskiwania i podnoszenia stopni naukowych, możliwości otrzymania urlopu naukowego, finansowania wyjazdów na konferencje i seminaria naukowe, a także zapewnienie pracownikom dostępu do aktualnej literatury naukowej oraz baz

naukowych. Pracownicy badawczo-dydaktyczni mają możliwość wyjazdów zagranicznych poprzez uczestnictwo w wymianie z uczelniami partnerskimi w programie Erasmus+.

Działalność naukowa kadry dydaktycznej kierunku wspierana jest również w ramach unijnego projektu D.N.A. PLUS. W związku z realizacją przez Uczelnię projektu D.N.A. PLUS – Dydaktyka, Nauka, Administracja – Zintegrowany Program Rozwoju WSB, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, do końca 2023 roku pracownicy kierunku finanse i rachunkowość, mieli możliwość skorzystania z następujących form wsparcia:

- szkolenia dla początkujących z efektywnego pisania i publikowania artykułów naukowych,
- szkolenia z doskonalenia umiejętności pisania artykułów naukowych,
- warsztaty z praktycznych narzędzi w pracy autora artykułu naukowego,
- udział w konferencjach zagranicznych,
- staże krajowe i zagraniczne.

Kadra dydaktyczna prowadząca kształcenie na kierunku potwierdziła, że stworzone warunki pracy stymulują i motywują do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych i doskonalenia się. Wskazywanym przez Władze Wydziału ważnym elementem wykorzystywanym do motywowania kadry są stosowane narzędzia motywacji finansowej i pozafinansowej. Systemem motywacyjnym objęci są pracownicy oraz osoby zatrudnione w ramach umowy cywilno-prawnej w Uniwersytecie WSB Merito w Gdańsku. Regulamin rozróżnia m.in. następujące rodzaje świadczeń: premie za działalność badawczą w tym premia publikacyjna, za uzyskanie grantu naukowego; premie za działalność dydaktyczną i organizacyjną; nagrodę rektora; nagrodę specjalną; konkurs na „granty własne”; świadczenia pozapłacowe, w skład których wchodzi: dofinansowanie ubezpieczenia grupowego; dofinansowanie opieki medycznej; dofinansowanie sportu i rekreacji – karty typu: MultiSport, Pakiety OK System, MultiBilety; integracja – działania integracyjne oraz spotkania świąteczne; dofinansowanie nauki – studia wyższe, podyplomowe, specjalistyczne kursy i szkolenia – zgodnie z ustaleniami porozumienia edukacyjnego; dni kanclerskie (tj. dodatkowe dni płatnego urlopu w roku); wyjazdy stażowe i wizyty studyjne zagraniczne - szkolenia realizowane w przedsiębiorstwie lub instytucji uczelnianej. Dodatkowo przyjęto również zasady gratyfikacji nauczycieli akademickich należących do liczby  $n$  za działanie naukowe w Federacji WSB-DSW, które obejmują następujące rodzaje nagród: nagroda publikacyjna; nagroda za pozyskanie grantu naukowego; nagroda za przygotowanie projektów w ramach kryterium 3 ewaluacji jakości działalności naukowej.

Realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady reagowania w sytuacjach konfliktowych czy dyskryminacyjnych. Uregulowane one zostały m.in. w Kodeksie Etyki (Uchwała nr 43/IV/2022 Senatu) oraz w WSZJK pn. Procedura rozwiązywania konfliktów oraz wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie, studentów i pracowników na Wydziale Biznesu. Zgodnie z zapisami ww. regulacji pracownik dydaktyczny i badawczo-dydaktyczny w sytuacji zaistnienia konfliktu z innym pracownikiem, jak również w przypadku spotkania się z przejawami dyskryminacji, przemocy i innych sytuacji konfliktowych, informuje bezpośredniego przełożonego – Menedżera kierunku. Menedżer kierunku podejmuje działania mające na celu rozwiązanie problemu. W przypadku konfliktu z bezpośrednim przełożonym działania mające na celu rozwiązanie problemu podejmuje Prodziekan Wydziału. Stosowane na Wydziale Biznesu sposoby rozwiązywania konfliktów to m.in.: przeprowadzenie indywidualnej rozmowy z zainteresowanymi stronami, przeprowadzenie mediacji pomiędzy stronami sporu, przeprowadzenie rozmowy ze studentami całej grupy studenckiej, której dotyczy przedmiotowy konflikt, jeśli jest to wskazane ze względu na przedmiot sporu.

**Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)**

---

Brak

#### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)**

Kryterium spełnione częściowo

#### **Uzasadnienie**

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Prowadzona polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

W ramach kryterium 4 stwierdzono następujące nieprawidłowości wymagające podjęcia przez Uczelnię działań naprawczych.

1. Udział zajęć realizowanych przez osoby zatrudnione w Uczelni na podstawowym miejscu pracy, zgodnie z przedstawionym przez Uczelnię obciążeniem dydaktycznym, nie wypełnia ustawowego wymogu sformułowanego w odniesieniu do studiów o profilu praktycznym.
2. Obsada zajęć z *metodologii badań naukowych* (studia II stopnia) nie gwarantuje poprawnej realizacji założonych dla tych zajęć efektów uczenia się oraz treści programowych w obszarze ekonomii i finansów.

#### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

-

#### **Zalecenia**

1. Zaleca się zapewnienie wymaganego przepisami prawa udziału zajęć realizowanych przez osoby zatrudnione w Uczelni na podstawowym miejscu pracy.
2. Zaleca się zapewnienie poprawnej obsady zajęć z *metodologii badań naukowych* (studia II stopnia) gwarantującą możliwość realizacji założonych dla tych zajęć efektów uczenia się oraz treści programowych w obszarze ekonomii i finansów.
3. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych w celu zapobiegania powstaniu zdiagnozowanych nieprawidłowości w przyszłości.

#### **Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie**

##### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5**

Bazę dydaktyczną Uczelni stanowią budynki zlokalizowane w kompleksie przy Al. Grunwaldzkiej 238 A, Gdańsk – Wrzeszcz. Na obszarze ponad 2,5 ha znajdują się dwa budynki o łącznej powierzchni ponad 7,5 tys. m<sup>2</sup>. Jeden z tych obiektów należy do Założyciela Wyższej Szkoły Bankowej TEB Akademii, a drugi jest własnością Gminy Gdańsk. W obiektach, w których realizowany jest proces dydaktyczny,

zlokalizowane jest 20 sal, 4 aule, 20 laboratoriów komputerowych, 2 laboratoria inżynieryjne, 1 laboratorium kryminalistyki i pomocy przedmedycznej, 1 sala graficzna. Dodatkowo uczelnia wynajmuje 24 sale lekcyjne na potrzeby zajęć na studiach w trybie niestacjonarnym w Państwowej Szkole Budownictwa. Uczelnia wynajmuje również część budynku ZDZ przy ul. Miszewskiego w Gdańsku Wrzeszcz wynajmuje 20 sal o łącznej powierzchni 961,10 m<sup>2</sup> oraz 20 sal ćwiczeniowych w Liceum Ogólnokształcącym nr IX w Gdańsku. Na potrzeby zajęć sportowych Uczelnia wynajmuje sale sportowe i basen w obiekcie „Alchemia”, zlokalizowanym w Gdańsku, przy ulicy Grunwaldzkiej 411, salę sportową oraz część siłowni w obiekcie „Total Fitness” zlokalizowanym przy ulicy Grunwaldzkiej 229.

Budynki A i B przy Al. Grunwaldzkiej 238A wyposażone są w nowoczesne windy, podjazdy i toalety przystosowane także dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Tabliczki informacyjne przy drzwiach oprócz opisów w języku polskim i angielskim zawierają opisy również w języku Braille’a. Przy wejściach głównych, przy wejściu do BOS oraz do biblioteki zamontowane zostały przyciski automatycznego otwierania drzwi dla niepełnosprawnych. W każdym z budynków znajduje się Defibrylator AED. W budynku A w celu usprawnienia obsługi studentów i rekrutacji został zamontowany system kolejowania z możliwością pobierania numerów. Na obszarze kampusu zlokalizowanych jest również ok. 250 miejsc parkingowych.

Władze Uczelni w 2022 r. rozpoczęły dodatkowo realizację inwestycji polegającej na budowa nowego budynku w ramach rozbudowy istniejącego zespołu budynków przy Alei Grunwaldzkiej 238 wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną. Obiekt ma spełnić zadania typowe dla budynków szkół wyższych. W budynku znajdować się będą sale dydaktyczne - komputerowe, laboratoria, sala audytoryjna dla ok. 378 osób, pomieszczenia biblioteki, sanitariaty, bufet wraz z zapleczem zlokalizowany na I piętrze, komunikacja pionowa i pozioma – podział powierzchni i program użytkowy wraz z powierzchniami poszczególnych pomieszczeń przedstawiono na rzutach poszczególnych kondygnacji. Planowany termin zakończenia inwestycji i budowy 4 czerwca 2024 r.

Wszystkie sale dydaktyczne i komputerowe, w których odbywa się obecnie proces dydaktyczny na kierunku, wyposażone są w zainstalowane na stałe rzutniki multimedialne, do dyspozycji są także laptopy. Sale w większości mają dostęp do Internetu przewodowego lub bezprzewodowego. Na potrzeby studentów do pracy własnej przeznaczone są stanowiska w salach bibliotek, wyposażone w podłączone do Internetu stanowiska komputerowe. Wykładowcom udostępniono dużą salę do głośniejszej pracy z ponad 20 stanowiskami wyposażonymi w nowoczesne komputery typu All-In-One 24”.

Budynki Uczelni są spięte światłowodem o przepustowości 10Gb/s i podłączone do Internetu łączem synchronicznym o przepustowości 1Gb/s.

Uczelnia udostępnia każdemu studentowi licencję A1 w ramach oprogramowania MS365.

Zarówno pomieszczenia, jak i ich wyposażenie (w tym także laboratoria informatyczne), są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej, umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym prowadzenie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy związanych z kierunkiem. Wydział na którym odbywa się kształcenie na kierunku rozbudowaną bazą laboratoryjną, w tym laboratoriami komputerowymi, w których prowadzone są zajęcia z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania dedykowanego procesowi dydaktycznemu na ocenianym kierunku. Na kierunku wykorzystywane jest następujące specjalistyczne oprogramowania:

- Comarch ERP Optima - obsługuje wszystkie firmy księgowości - od ryczału i książki przychodów i rozchodów (KPiR), aż po pełną księgowość, zwaną księgowością kontową;

- Taxomatic to program księgowy online do prowadzenia samodzielnej księgowości oraz księgi przychodów i rozchodów (KPIR);
- Płatnik - program komputerowy, umożliwiający wysyłanie dokumentów ubezpieczeniowych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w formie elektronicznej;
- Arkusz kalkulacyjny Excel;
- Gretl to otwarte oprogramowanie do analizy danych ekonometrycznych i szeregów czasowych;
- VR symulacja Zachowania niepożądane w miejscu pracy;
- REVAS - branżowa symulacja biznesowa.

Studenci kierunku w procesie nauczania wykorzystują oprogramowania SAP, w tym przede wszystkim SAP HANA oraz SAP Cloud. Uczelnia dodatkowo zakupiła specjalistyczne oprogramowanie specjalnie dla kierunku Finanse i Rachunkowość, tj. Comarch Optima. W fazie testowania jest oprogramowanie Invest for Excel, które można wykorzystać do wszelkiego rodzaju modelowania biznesowego.

Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, specjalistyczne oprogramowanie są sprawne, nowoczesne, nieodlegające od aktualnie używanych w działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk komputerowych, licencji na specjalistyczne oprogramowanie są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Sale audytoryjne w których realizowany jest proces dydaktyczny wyposażone są w system nagłaśniania, system audiowizualny sprzężony z projektorem multimedialnym.

Lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelnicy, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej. System biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu WSB Merito w Gdańsku, na który składają się Biblioteka Uniwersytetu WSB Merito w Gdańsku oraz Biblioteka Filii w Gdyni.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz prawidłową realizację zajęć. Obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów, są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, w tym umożliwiających dostęp do światowych zasobów informacji naukowej i profesjonalnej. Udostępniania studentom literatura gromadzona jest z uwzględnieniem zapotrzebowania zgłaszanego ze strony wykładowców i studentów. Na dzień 1 września 2023 r. księgozbiór tradycyjny liczył 63 651 woluminów, w tym 45 797 w Bibliotece Głównej w Gdańsku. zbiorach biblioteki znajdują się pozycje z zakresu finansów i rachunkowości (5 827 tytułów), w tym z zakresu ekonomii (1 433), finansów (2 250), rachunkowości (857), bankowości (848) oraz podatków (439). Dla studentów kierunku Finanse i Rachunkowość przydatne są również książki z innych dziedzin, które są dostępne w zbiorach bibliotecznych, jak np. prawa i administracji (2 108), zarządzania (3 403), marketingu (1 133), komunikacji (375), socjologii (449), filozofii i etyki (270), języków obcych (922), Unii Europejskiej (694), matematyki (293), statystyki (296), ubezpieczeń (135), handlu i biznesu międzynarodowego (250). W roku akademickim 2022/2023 zakupiono 196 tytułów książek z zakresu finansów i rachunkowości pod wykładane zajęcia oraz

niezbędnych do pisania prac dyplomowych. Biblioteka aktualnie prenumeruje łącznie 50 tytułów czasopism, w tym 42 w Bibliotece Głównej w Gdańsku. W tym między innymi: Bank, Controlling i Rachunkowość Zarządcza, Gazeta Bankowa, Bank i Kredyt, Ekonomista, Przegląd Podatkowy, Rachunkowość, Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości. W katalogu bibliotecznym INTEGRO możliwe jest wyszukiwanie poszczególnych artykułów z czasopism wraz z abstraktami. Interesujące studentów artykuły z czasopism dostępnych w Bibliotece Filii (w ramach wypożyczenia międzybibliotecznego) są w ciągu 7 dni skanowane i przesyłane na wirtualne konto biblioteczne.

Wychodząc naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom użytkowników biblioteka stara się zapewnić możliwie wszechstronną ofertę źródeł informacyjnych dostępnych on-line. Aby ułatwić użytkownikom korzystanie z zasobów elektronicznych, zainstalowano system HAN (Hidden Automatic Navigator), dzięki któremu można przeglądać zawartość baz elektronicznych również spoza sieci uczelnianej (np. z domu). E-zasoby: platforma książek elektronicznych IBUK Libra, zawiera ponad 3 tys. książek, w tym ponad 309 tytułów z zakresu finansów i rachunkowości; biblioteka cyfrowa wydawnictwa Helion BIBLIO EbookPoint zawierająca publikacje w formacie ebook, audiobook, video, w tym 303 tytuły z zakresu finansów i rachunkowości; baza prawnicza LEX z modułem Informator Prawno-Gospodarczy; baza prawnicza Legalis z czasopismami: Nieruchomości, Monitor Podatkowy oraz Prawo Zamówień Publicznych; EBSCO zawiera ponad 151 tys. artykułów z zakresu finansów i rachunkowości; ProQuest ABI/Inform Collection zawiera ponad 185 tys. artykułów z zakresu finansów i rachunkowości;; ScienceDirect, zawiera ponad 65 tys. artykułów z zakresu finansów i rachunkowości; Emerald Insight zawiera ponad 12 tys. artykułów z zakresu finansów i rachunkowości; SpringerLink, zawiera ponad 157 czasopism z zakresu finansów i rachunkowości; Wiley Online Library zawiera ponad 50 tys. artykułów z zakresu finansów i rachunkowości; czasopisma Nature i Science; bazy abstraktowo-bibliograficzne Scopus i Web of Science oraz baza bibliografii publikacji pracowników WSB Gdańsk.

Biblioteka Cyfrowa WSB Merito i DSW wykorzystuje oprogramowanie dLibra umożliwiający dostęp do cyfrowych zasobów naukowych, dydaktycznych i edukacyjnych studentom i pracownikom uczelni. Biblioteka umożliwia również dostęp do materiałów Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academica.

Biblioteka w swojej strukturze zawiera zarówno wypożyczalnię, jak i czytelnię. Oba obszary przestrzeni bibliotecznej są z informatyzowane, pracują w programie bibliotecznym PROLIB. Zbiory zabezpieczone są systemem RFID (Radio Frequency Identification). Zasoby biblioteczne z wklejonymi etykietami bibliotecznymi RFID są chronione przez anteny antykradzieżowe, umiejscowione w okolicach wejścia (wyjścia). Księgozbiór czytelnii zorganizowany jest na zasadzie wolnego dostępu, usystematyzowany dziedzinowo. Dostępność biblioteki i godziny otwarcia podporządkowane są planom zajęć studentów zarówno stacjonarnych, jak i niestacjonarnych.

W czytelnii są 34 miejsca do pracy oraz 12 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, 2 drukarki i ksero. Czytelniane stanowiska komputerowe przystosowane są do korzystania z elektronicznych baz danych i innych źródeł, w tym zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki. W czytelnii do dyspozycji studentów są również dwa odrębne pomieszczenia do pracy grupowej i głośnej nauki, mogące pomieścić po 10 osób. Na terenie całej uczelni dostępny jest bezprzewodowy Internet WiFi, co ułatwia studentom pracę na przenośnych komputerach osobistych. Na zewnątrz budynków uczelni w Gdańsku i Gdyni zainstalowane są książkomaty, natomiast wewnątrz zautomatyzowane stanowisko zwrotów (tzw. wrzutnia). Z obu urządzeń studenci mogą skorzystać niezależnie od godzin otwarcia biblioteki.

Na miejscu w czytelnii zainstalowano urządzenia do samodzielnego wypożyczenia książek SelfCheck, umożliwia ono ponadto sprawdzenie stanu konta użytkownika i terminów zwrotów książek.

Zapewniony jest dostęp studentów do sieci bezprzewodowej. Dzięki hot spotom WiFi na terenie kampusu Uczelni można korzystać z darmowego Internetu. W dniach, w których prowadzone są zajęcia, Uczelnia pozostaje przez cały czas otwarta i studenci mają dostęp do podstawowej infrastruktury. W ramach pracy własnej mogą korzystać z 10 stanowisk komputerowych wyposażonych w podstawowe oprogramowanie, a także innych zasobów dostępnych w bibliotece, w godzinach jej pracy. Możliwa jest także praca zdalna za pomocą platform MS Teams (wraz ze wszystkimi jej aplikacjami) i MOODLE, do których studenci mają stały dostęp. Obecnie prowadzone są prace nad wirtualizacją laboratoriów, która umożliwi studentom pracę zdalną z wykorzystaniem uczelnianych specjalistycznych laboratoriów.

Zapewnione jest dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnej, a także likwidację barier w dostępie do sal dydaktycznych, pracowni i laboratoriów, jak również zaplecza sanitarnego. Procesy dydaktyczne wspomagają: 10 klawiatur specjalistycznych, 10 dyktafonów Olympus, 10 lup elektronicznych, 10 notatników brajlowskich, 15 odtwarzaczy Daisy, 2 odtwarzacze książek, 7 czytników Kindle, 2 zestawy wspomagające słyszenie, 2 syntezatory mowy, 12 zestawów komputerowych dla niedowidzących. Budynki A i B przy Al. Grunwaldzkiej 238A wyposażone są w nowoczesne windy, podjazdy i toalety przystosowane także dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Uczelnia również udostępnia do wypożyczenia sprzęt dla osób z niepełnosprawnościami taki jak syntezatory mowy, zestawy komputerowe dla niedowidzących, zestawy wspomagające słyszenie, lupy cyfrowe, dyktafony, laptopy, specjalistyczne klawiatury komputerowe, czytniki. Biblioteka jest wyposażona w czytnik tekstu Auto-Lektor firmy HARPO oraz bezprzewodową klawiaturę brajlowską BraillePen firmy HARPO. Systematycznie poszerzane są również udogodnienie dla osób z niepełnosprawnościami, np. w toaletach dla osób z niepełnosprawnościami zainstalowano przyciski przywołujące pomoc, w Uczelni zainstalowano krzesła ewakuacyjne i przeszkolono personel z ich obsługi.

Zapewniona jest zgodność infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP.

Uczelnia zrealizowała projekt „Uczelnia dostępna – POWR.03.05.00-00-A010/19”, którego było zwiększenie dostępności Uczelni dla potrzeb wszystkich studentów. W ramach projektu przeprowadzono audyt dokumentacji (dedykowanej studentom – rekrutacja, wnioski itp.) – w rezultacie powstały zalecenia dot. wprowadzenia zmian w dokumentacji; zakupiono windy, stworzono kompendium dostępności architektonicznej – zbioru wskazówek i wytycznych w jaki sposób możemy zwiększyć dostępność architektoniczną kampusu; stworzono kompendium dostępności – obsługi studenta z niepełnosprawnością dla działów obsługowych.

Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia, jest dostępna dla studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnościami. Na Uczelni prowadzone są zajęcia synchroniczne z wykorzystaniem aplikacji Microsoft Teams, która jest częścią pakietu MS 365. Wszyscy nauczyciele akademicy posiadają konta w domenie Microsoft, które zakładane są automatycznie po przyjęciu danej osoby do pracy, a przed przystąpieniem do prowadzenia zajęć. Zapewniony jest dostęp do wirtualnych laboratoriów i specjalistycznego oprogramowania wspomagającego kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

W zakresie prowadzenia zajęć asynchronicznych wykorzystywana jest Platforma Moodle. Nauczyciele akademicy posiadają e-serwisy do prowadzonych przez siebie zajęć, do których przypisują grupy studentów. E-serwis służy do przekazywania materiałów wykorzystywanych podczas zajęć m.in. prezentacji multimedialnych, plików tekstowych i arkuszy kalkulacyjnych oraz aktywizacji studentów, a także weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się poprzez przeprowadzanie egzaminów, kolokwiów i zaliczeń w postaci testów wyboru, zadań pisemnych lub projektów. Konto każdego studenta w Extranecie jest powiązane z kontem na Platformie Moodle, która zapewnia dostęp do materiałów, zadań i testów zaliczeniowych z poszczególnych przedmiotów.

Prowadzone są okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej, w tym wykorzystywanej w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, infrastruktury naukowej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są na bieżąco unowocześniane i aktualizowane. Zapewniony jest udział nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, jak również studentów, w ocenie bazy dydaktycznej i okresowych przeglądach. Uczelnia posiada wieloletni plan wymiany/aktualizacji sprzętu i oprogramowania w laboratoriach komputerowych

Biblioteka jest co roku oceniana przez jej użytkowników w Badaniu Atrybutów Marki. Studenci odpowiadają na pytania dotyczące dogodności kontaktu, jakości obsługi telefonicznej oraz mailowej, dostępności informacji o zasadach pracy Biblioteki, zakresu i przejrzystości udzielanych informacji, szybkości załatwianych spraw, przyjaznego podejścia do czytelnika, a także dostępności książek i czasopism w wersji drukowanej i elektronicznej. Biblioteka jest co roku jednym, z najwyższej ocenianych działów Uczelni. W badaniu z pierwszej połowy 2023 roku Biblioteka WSB Merito w Gdańsku uzyskała wynik łączny 4,67, a poszczególne pytania były oceniane na poziomie powyżej 4,45 (skala 1-5).

Wyniki okresowych przeglądów, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów, są wykorzystywane do doskonalenia infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania oraz zasobów bibliotecznych.

#### **Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)**

Brak

#### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)**

Kryterium spełnione

#### **Uzasadnienie**

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu. Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i



informatyczna, a także wyposażenie techniczne pomieszczeń i zasoby biblioteczne podlegają systematycznej ocenie, w której uczestniczą również studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

-

### **Zalecenia**

-

### **Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku**

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6**

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym pozwala na realizację przyjętej koncepcji nauczania na kierunku. Wydział aktywnie pozyskuje partnerów z otoczenia społeczno-gospodarczego m.in. poprzez działalność Rady Przedsiębiorczości, menedżera kierunku, brokera ds. innowacji oraz Biura Karier. Analiza stanu faktycznego wskazuje, że lista podmiotów z którymi Wydział ma podpisane porozumienia o współpracy w kontekście kierunku liczy 26 pozycji i stale pracuje nad pozyskiwaniem nowych podmiotów do współpracy.

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Wydział współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów jest zgodny z koncepcją nauczania. We współpracę z Wydziałem zaangażowanych jest szereg przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego działających zarówno lokalnie jak i krajowo, a także globalnie.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie i przybiera zróżnicowane formy takie jak:

- organizacja praktyk i staży;
- realizacja wybranych zajęć przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego;
- organizacja praktycznych warsztatów (np. spotkania z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, cykliczne warsztaty Dni Inwestowania, warsztaty z udziałem Mennicy Gdańskiej);
- wsparcie studentów w przygotowaniu do egzaminów zawodowych o certyfikatów np. egzamin państwowy na doradcę podatkowego lub przygotowanie do egzaminu ACCA;
- udział przedsiębiorców w Radzie Przedsiębiorczości, gdzie zgłaszane są oczekiwania wobec przyszłych pracowników;
- opiniowanie programów studiów.

Powyższe działania podejmowane przez Wydział we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego są adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

Rada Przedsiębiorczości w sformalizowany sposób realizuje idee kształcenia praktycznego na Uczelni przy udziale otoczenia społeczno-gospodarczego. Do zadań Rady Przedsiębiorczości należy m.in. analizowanie programu studiów i przedstawianie uwag w zakresie układu programu, zakresu godzinowego zajęć, form zajęć oraz sekwencji ich realizacji w programie studiów. Analiza stanu faktycznego wskazuje, że w roku akademickim 2022/2023 odbyły się dwa posiedzenia Rady Przedsiębiorczości. W spotkaniach udział wzięli przedstawiciele środowiska społeczno-gospodarczego,

z ramienia przedsiębiorców byli to między innymi: Santander Bank Polska S.A., Phinance S.A., Arla Foods Polska S.A., Moore Polska, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Grupa Progress. Celem spotkania było nawiązanie i utrzymywanie współpracy pomiędzy Uczelnią a biznesem. Na tej Radzie Przedsiębiorczości przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego wyrazili aprobatę dla obecnego programu studiów na kierunku finanse i rachunkowość i nie proponowali zmian do siatek oraz potrzeby nowych specjalności.

Analiza stanu faktycznego wskazuje, że w czasie pandemii koronawirusa wiele działań związanych z współpracą z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego zostało zawieszonych. Przykładem może być specjalność dualna realizowana we współpracy ze State Street, która tymczasowo została wyłączona z oferty studiów. Warto nadmienić, że w roku akademickim 2022/2023 powróciła do dostępnych specjalności. Okres pandemii wymusił elastyczność i innowacyjność we współpracy z pracodawcami. Pracodawcy, mimo trudności, udzielili znacznego wsparcia, angażując się w organizację tematycznych webinarów dla studentów, co stanowi przykład adaptacji do nowych warunków. Warto podkreślić, że tego rodzaju inicjatywy nie tylko zrekompensowały czasowe zawieszenie pewnych form współpracy wymagających osobistego kontaktu, ale także otworzyły nowe możliwości współpracy i dzielenia się wiedzą, nawet w warunkach ówczesznie panujących reżimów sanitarnych.

Analiza stanu faktycznego wskazuje, że przeglądy współpracy w kontekście doboru partnerów z Uczelnią odgrywają kluczową rolę w budowaniu skutecznych relacji zewnętrznych. Biuro Karier, będąc integralną częścią Uczelni, pełni istotną funkcję w nawiązywaniu kontaktów z przedsiębiorstwami i innymi instytucjami. Jego głównym celem jest wspieranie studentów w zdobywaniu doświadczenia zawodowego oraz umożliwianie im dostępu do atrakcyjnych ofert pracy. Dodatkowo Biuro Karier, w trakcie rozmowy ze studentami weryfikuje czy dany praktykodawca spełnia oczekiwania studentów względem realizacji praktyk zawodowych. W ramach praktyk instytucje, firmy przyjmujące studentów na praktyki wypełniają ankietę, w której zawarte są pytania dotyczące pożądanych kompetencji na rynku pracy. Na tej podstawie Biuro Karier projektuje szkolenia doskonalące kompetencje miękkie studentów, co z kolei przekłada się na poprawę pozycji studentów na rynku pracy. Analizy takich ankiet umożliwiają weryfikację form współpracy, a także określenie poprawności doboru instytucji współpracujących. Ponadto stanowią cenną informację zwrotną dotyczącą osiągniętych przez studentów efektów uczenia się.

Kolejnym elementem w dokonywaniu przeglądów jest broker innowacji, który odgrywa kluczową rolę w ułatwianiu współpracy pomiędzy Uczelnią a przedsiębiorcami. Jego zadaniem jest identyfikowanie potencjalnych obszarów współpracy, w których obie strony mogą czerpać korzyści z wymiany wiedzy, umiejętności i zasobów poprzez stworzenie platformy do dialogu i negocjacji.

Ostatnim elementem dokonywanych przeglądów współpracy są analizy i żywe dyskusje podejmowane w ramach Rad Przedsiębiorczości, które stanowią okazję do oceny skuteczności dotychczasowej współpracy, identyfikacji obszarów do poprawy oraz planowania strategii na przyszłość. Poprzez dialog i wymianę poglądów, uczelnia może lepiej zrozumieć oczekiwania partnerów z sektora prywatnego i dostosować swoje działania w taki sposób, aby sprostać wspólnym celom, ale również zweryfikować partnerów w kontekście braku wspólnej przestrzeni do dalszej współpracy.

Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że partnerzy, którzy współpracują z kierunkiem są aktywni i dysponują przestrzenią do realizacji wspólnych celów na styku edukacji i praktyki zawodowej.

**Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)**

brak

## **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)**

Kryterium spełnione

### **Uzasadnienie**

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona stale w zakresie organizacji praktyk oraz poprzez wpływ interesariuszy na programy studiów i efekty uczenia się. Współpraca jest prowadzona adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się.

Zapewniony jest udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców, w różnych formach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów także w warunkach ich nieobecności wynikającej z czasowego ograniczenia funkcjonowania Uczelni.

Prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów. Wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

-

### **Zalecenia**

-

## **Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku**

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7**

Umiędzynarodowienie stanowi ważny aspekt strategii rozwoju Uczelni, gdzie jako jeden z potencjalnie najbardziej perspektywicznych obszarów rozwoju uznano wzmocnienie międzynarodowej pozycji Uczelni. Na lata 2021-2025 opracowana została strategia umiędzynarodowienia Uczelni uwzględniająca szereg działań sprzyjających spełnianiu zarówno celów ilościowych, jak i warunków jakościowych. Uczelnia przyjęła, że chcąc zdobyć uznanie aplikantów na studia międzynarodowe, należy przede wszystkim zadbać o promowanie i podniesienie jakości marki Uczelni na zewnętrznych rynkach edukacyjnych oraz zwiększyć ofertę studiów w języku angielskim, jak również należy uzyskać międzynarodowe uznanie jakości oferty edukacyjnej poprzez uzyskanie uznanych międzynarodowo akredytacji.

Od 2007 r. Uczelnia jest beneficjentem Programu Erasmus+, dzięki czemu pracownicy oraz studenci Uczelni mają szerokie możliwości uczestnictwa w międzynarodowej wymianie. Uczelnia stworzyła przejrzysty system informacji o możliwościach korzystania z programów mobilnościowych, tj. Erasmus+, EFS oraz innych, będących przedmiotem umów między Uczelniami. Studenci i pracownicy Uczelni mają możliwość wyjazdu do uczelni partnerskich programu. W ramach Programu Erasmus+ Uczelnia prowadzi wymianę studencką oraz pracowniczą z 36 uczelniami w krajach programu oraz 4 uczelniami w krajach partnerskich. Uczelnia przystąpiła również do Projektu FSS – Mobilność Studentów i Pracowników Uczelni, w ramach którego zrealizowano łącznie 16 wyjazdów studenckich na okres 6 miesięcy każdy oraz 15 wyjazdów kadry dydaktycznej i administracyjnej do partnerskich uczelni w Norwegii i Islandii.

Uczelnia była beneficjentem projektu Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej “Nowoczesna Promocja Zagraniczna: Nowoczesna, skuteczna promocja na Ukrainie – interaktywna platforma multimedialna i cykl spotkań bezpośrednią szansą na umiędzynarodowienie WSB w Gdańsku” oraz projektu “Welcome to Poland: Welcome to WSB – wsparcie zdolności instytucjonalnej WSB w Gdańsku w przyjmowaniu osób z zagranicy”.

W 2017 r. Uczelnia otrzymała międzynarodową akredytację kierunków biznesowych IACBE, w tym dla kierunku finanse i rachunkowość.

Aktualnie realizowany program studiów na kierunku sprzyja umiędzynarodowieniu procesu. Na kierunku oferowane są lektoraty z zakresu języka obcego w wymiarze 90 godz. dla trybu stacjonarnego oraz 40 godz. dla trybu niestacjonarnego. Dodatkowo 30 godz. (studia stacjonarne) lub 50 godz. zajęć (studia niestacjonarne) realizowanych jest w formie e-learningu na specjalistycznej platformie edukacyjnej. Do zakresu zajęć obowiązkowych na kierunku wprowadzono wykład do wyboru (general electives) poświęcony wybranym zagadnieniom z zakresu ekonomii lub zarządzania realizowany w języku angielskim. Studenci studiów I stopnia kierunku mają również możliwość wyboru specjalności anglojęzycznej *International Finance*, na której wszystkie zajęcia zaplanowano do realizacji w języku angielskim.

Na studiach II stopnia zajęcia z języka obcego branżowego, w przypadku prowadzonych studiów niestacjonarnych, realizowane są w wymiarze 30 godz. zajęć lektoratu oraz 18 godz. e-learningu. Dodatkowo oferowany jest wykład do wyboru w języku angielskim (general electives) poświęcony wybranym zagadnieniom z zakresu finansów.

Przed rozpoczęciem nauki języka obcego w ramach lektoratów studenci podchodzą do testu poziomującego, który umożliwia dzielenie ich na grupy poziomowe zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego. Ma to na celu umożliwienie studentom osiągnięcia stopnia B2 (na studiach I stopnia) i B2+ (na studiach II stopnia) znajomości języka obcego.

Studenci kierunku mają dostęp do oferty uczelni partnerskich przede wszystkim w ramach programu Erasmus+. Na kierunku na przestrzeni ostatnich pięciu lat z możliwości wyjazdu z programu Erasmus skorzystało 7 osób. Mobilności te dotyczyły zarówno podjęcia kształcenia na uczelniach zagranicznych, jak podjęcia praktyk w ramach Programu Erasmus+.

Dążąc do zwiększenia stopnia aktywności międzynarodowej, Uczelnia podjęła działania intensyfikujące (promowanie możliwości wyjazdów wśród studentów i kadry), lecz pandemia i wynikające z niej obostrzenia w podróżowaniu skutecznie uniemożliwiały odbycie wyjazdów przez studentów i dydaktyków. W tym celu Dział Współpracy z Zagranicą organizuje szereg działań związanych z innymi formami umiędzynarodowienia, między innymi takimi jak:

- Business Week – tygodniowe warsztaty dla studentów Uczelni oraz studentów zagranicznych uczelni partnerskich;

- tematyczne wykłady otwarte dla studentów w języku angielskim;
- International Day;
- Adaptation Week dla studentów zagranicznych;
- szkolenie dla pracowników administracyjnych: „Organizacja wielokulturowa”.

Informacje o możliwościach wyjazdów podawane są w postaci Regulaminu rekrutacji na wyjazdy, poprzez kanały elektroniczne: Extranet i Intranet, poprzez media społecznościowe Facebook, na tablicy informacyjnej Działu Współpracy z Zagranicą, poprzez wizyty pracowników ww. działu na zajęciach dydaktycznych oraz na dedykowanych Programowi spotkaniach i webinarium organizowanych przez ww. dział.

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku mają możliwość uczestniczenia w zagranicznych wyjazdach naukowych, szkoleniowych i dydaktycznych. W okresie ostatnich dwóch lat w takiej mobilności (dydaktycznej lub naukowej) uczestniczyło czterech wykładowców kierunku.

Monitoring procesu umiędzynarodowienia prowadzony jest poprzez analizy ilościowe wyjazdów i przyjazdów studentów, spotkania ze studentami na temat możliwości związanych z wyjazdami w ramach programu Erasmus+ i innych.

**Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)**

brak

**Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)**

Kryterium spełnione

**Uzasadnienie**

Stwarzane są możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku. Studenci są przygotowani do uczenia się w językach obcych. Wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych. Uczelnia stwarza warunki do mobilności poprzez zawieranie umów z partnerami zagranicznymi. Uczelnia podejmuje działania w celu zwiększenia udziału studentów i pracowników w wymianie międzynarodowej, jak również prowadzi monitoring stopnia umiędzynarodowienia procesu nauczania.

**Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

-

**Zalecenia**

-

**Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia**

**Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8**

System wsparcia studentów na kierunku można określić jako kompleksowy, stały oraz odpowiadający na potrzeby i wyzwania przed jakimi stoją różne grupy studentów w trakcie toku studiów. Wsparcie studentów przybiera zróżnicowane formy z uwzględnieniem specyficznych potrzeb grup studentów, co uwidoczniają obowiązujące na Uczelni procedury, sposób funkcjonowania jednostek organizacyjnych, zaangażowanie pracowników naukowych i administracyjnych oraz realizowane przez Uczelnię i jej Wspólnotę przedsięwzięcia. Podejmowane przez Uczelnię działania mają charakter systemowy umożliwiając studentom osiągnięcie efektów uczenia się, jak również wpływają na rozwój studentów oraz pomagają im w płynnym wejściu na rynek pracy.

Uczelnia zapewnia zróżnicowane merytoryczne, materialne i organizacyjne formy wsparcia studentów do prowadzenia działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów. Pomoc dydaktyczna i organizacyjna studentów kierunku zapewniana jest przez Menadżera Kierunku, który utrzymuje stały kontakt ze studentami, będąc odpowiedzialnym za przekazywanie bieżących informacji na temat procesu nauczania oraz rozwiązywania problemów zgłoszonych przez studentów. Dla studentów pierwszego semestru studiów I stopnia Menadżer Kierunku prowadzi przedmiot *wprowadzenie do studiów*, którego celem jest zapoznanie studentów z zasadami obowiązującymi w uczelni, strukturą uczelni, ofertą stypendialną, organizacjami studenckimi działającymi na terenie Uczelni oraz informatyzacją pomocną w toku kształcenia. W trakcie zajęć studenci zapoznają się z Regulaminem studiów, programem studiów, a w tym efektami uczenia się na kierunku, siatką zajęć, punktacją ECTS, a także oferowanymi specjalnościami. Ponadto przekazywane są informacje o wsparciu udzielanym przez jednostki administracyjne Uczelni, tj. Władze Uniwersytetu, dziekanat, bibliotekę, biuro karier, dział współpracy z zagranicą, a także dział obsługi finansowej. Poprzez uczestnictwo w zajęciach zapewnione jest wsparcie w zakresie przygotowania do kształcenia w formie hybrydowej lub zdalnej, w szczególności poprzez poznanie obsługi kont studenckich, poczty elektronicznej, platformy Moodle oraz platformy Extranet za pośrednictwem, których prowadzona jest część zajęć na kierunku. Uzpełnienie programu studiów o przedmiot mający na celu przekazanie informacji na temat Uczelni i studiów jest bardzo wartościowe z perspektywy nowo przyjętego studenta. Zakres przekazywanych informacji jest zdecydowanie większy w porównaniu ze standardowym spotkaniem organizacyjnym dla studentów pierwszego roku.

Uczelnia oferuje wsparcie w obszarze rozwoju zawodowego studentów i absolwentów pośrednicząc w zakresie gromadzenia i przekazywania aktualnych ofert pracy, doradztwie zawodowym oraz doradztwie przedsiębiorczości. Studenci uczestniczą w spotkaniach z opiekunami praktyk w małych grupach, co umożliwia utrzymanie stałego kontaktu i kompleksowego wsparcia w procesie kształtowania własnego doświadczenia na rynku pracy. Organizowane są przedsięwzięcia w trakcie, których społeczność studencka ma możliwość zapoznania się z dostępnymi ofertami pracy lub rozwoju własnych kompetencji w procesie aplikowania o staż. W grudniu 2022 r. zorganizowany został *Jarmark Świąteczny*, który miał charakter targów pracy i umożliwił nawiązanie kontaktu z ponad dwudziestoma przedsiębiorstwami prezentującymi swoją ofertę, często przy wykorzystaniu nowych technologii, np. okularów wirtualnej rzeczywistości. Prowadzone były również konkursy z nagrodami, a także wizyty w siedzibach przedsiębiorstw. Uczelnia, we współpracy z samorządem studenckim, zorganizowała w 2023 r. *Speed Dating Rekrutacyjny* poza kampusem Uniwersytetu, co umożliwiło dynamiczne rozmowy rekrutacyjne pomiędzy studentami a pracodawcami, do których zainteresowani studenci zostali przygotowani poprzez uczestnictwo w szkoleniach m.in. z zakresu przygotowywania CV, sposobu prowadzenia rozmowy rekrutacyjnej oraz ogólnej prezentacji swojej osoby przed potencjalnym pracodawcą. Za wsparcie ze strony Uczelni w rozwoju zawodowym studentów odpowiedzialne jest Biuro Karier i Praktyk, którego zaangażowanie jest oceniane bardzo pozytywnie przez społeczność studencką i ma charakter kompleksowy.

Wszechstronne wsparcie zapewnione jest dla studentów z niepełnosprawnościami oraz studentów wychowujących dzieci. Dla pierwszych organizowane są specjalnie przygotowane dyżury psychologa, warsztaty i szkolenia. Charakter indywidualny mają również warsztaty tematyczne, które obejmują kwestie związane z celami kształcenia na kierunku, m.in. *asertywność i komunikację w biznesie, zarządzanie sobą w czasie i radzenie sobie ze stresem, komunikację marketingową oraz wypełnianie wniosków kredytowych*. Uczelnia zapewnia możliwość indywidualizacji organizacji toku studiów dla osób z niepełnosprawnościami poprzez zmianę sposobu zaliczenia lub składania egzaminów przedmiotowych na podstawie podania studenta. Osoby z niepełnosprawnościami mają możliwość do m.in. skorzystania z pomocy asystenta lub wypożyczenia licznych urządzeń, które znajdują się na wyposażeniu Uniwersytetu, tj. syntezytorów mowy, zestawów komputerowych dla niedowidzących, zestawów wspomagających słyszenie, lup cyfrowych, dyktafonów, laptopów, specjalistycznych klawiatur komputerowych oraz czytników. W sposób ciągły prowadzone jest monitorowanie potrzeb studentów z niepełnosprawnościami, za co odpowiada pełnomocnik ds. osób z niepełnosprawnościami, który stale dąży do dostosowania elementów systemu wsparcia do oczekiwań studentów. Osoby wychowujące dzieci, zaś mogą liczyć na wsparcie w postaci zapewnienia indywidualnej organizacji studiów, dostosowaną do ich potrzeb obsługę przez pracowników administracyjnych Uczelni, obsługę poza kolejnością w Biurze Obsługi Studenta.

Na szczególne wyróżnienie zasługuje dostosowanie uniwersyteckiej biblioteki do potrzeb studentów. Czytelnia została dostosowana w sposób nadzwyczaj znakomity do potrzeb osób z niepełnosprawnościami poprzez wyposażenie stanowisk komputerowych w specjalne klawiatury i mysz dla osób niedowidzących, a także specjalistyczne oprogramowania m.in. syntezytor mowy IVONA umożliwiający odsłuchiwanie tekstu wyświetlonego na monitorze oraz program powiększający tekst. Biblioteka udostępnia również bezprzewodową klawiaturę brajlowską BraillePen umożliwiającą jej sterowanie telefonem komórkowym. Wszystkie biurka w bibliotece wyposażone są w możliwość automatycznej regulacji wysokości, co umożliwi ich dostosowanie do potrzeb osób o różnym wzroście oraz osób na wózkach inwalidzkich. W bibliotece zapewniona jest możliwość skorzystania z komputerów do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w formie zdalnej, z których część znajduje się w osobnej, zamkniętej przestrzeni, która zapewnia ciszę. Księgozbiór biblioteki uzupełniany jest cyklicznie o pozycje literatury obowiązkowej wykazanej w sylabusach przedmiotów, co potwierdzili sami studenci, podkreślając zadowolenie z kompleksowego wsparcia oferowanego przez pracowników biblioteki. Biblioteka dysponuje obszernym katalogiem pozycji przeznaczonych dla studentów kierunku finanse i rachunkowość oraz umożliwia dostęp do wielu czasopism i baz danych. Pracownicy biblioteki na prośbę studenta skanują i przesyłają w ciągu maksymalnie siedmiu dni na wirtualne konto biblioteczne interesujące studentów artykuły z czasopism naukowych. Na zewnątrz budynku zainstalowano książkomat, a wewnątrz stanowisko zwrotów, które umożliwiają studentowi wypożyczenie i zwrócenie książek po godzinach pracy biblioteki.

Uczelnia kompleksowo wspiera studentów wybitnych w szczególności poprzez obniżenie kosztów nauki. Przyznawane są stypendia Rektora, stypendia socjalne i zapomogi, które finansowane są z funduszu stypendialnego Uczelni. Ponadto prowadzony jest program *Very Important Student*, który polega na obniżeniu czesnego o 100% dla studentów wybitnych, którzy ukończyli szkołę średnią z wyróżnieniem z możliwością przedłużenia o na drugi semestr po uzyskaniu średniej z pierwszego semestru co najmniej 4,75. W roku akademickim 2023/2024 programem objętych jest trzynastu studentów kierunku, czterech na studiach stacjonarnych i dziewięciu na studiach niestacjonarnych. Ponadto studenci zachęceni są przez Menadżera Kierunku do udziału w konkursach na najlepszą pracę dyplomową, które organizowane są przez podmioty zewnętrzne np. w ramach programu *Nowoczesne Zarządzanie Biznesem*, który powstał z inicjatywy Związku Banków Polskich i Grupy Biura Informacji

Kredytowej. Uczelnia podejmuje również działania mające na celu zachęcenie studentów kierunku do rozwoju w zakresie działalności naukowej, co ma być odpowiedzią na niezarejestrowanie żadnych publikacji przez studentów ww. kierunku w roku akademickim 2022/2023. Dziekan Wydziału powołał koordynatora ds. rozwoju naukowego studentów Wydziału Biznesu, którego zadaniem będzie m.in. merytoryczne przygotowanie studentów do aktywności w sferze działalności naukowej, w tym do udziału w konferencjach, sympozjach i innych wydarzeniach naukowych, a także stworzenie forum dla dyskursu naukowego oraz prezentacji zrealizowanych badań. Mając na uwadze chęć zainteresowania i zmotywowania studentów do działalności naukowej, Uczelnia może poddać pod rozważenie rozszerzenie kryteriów umożliwiających obniżenie czesnego o 100% w ramach programu *Very Important Student* o wykazanie zaangażowania w obszarze publikacyjno-badawczym przez studenta. Uczelnia wyłącznie częściowo wspiera studentów w rozwoju sportowym. Zdecydowana większość zajęć obowiązkowych z *wychowania fizycznego* na studiach I stopnia prowadzona jest w formie e-learningu (73,3%), co wskazane jest szczegółowo w opisie stanu faktycznego kryterium drugiego niniejszego raportu wraz z rekomendacją prowadzenia wszystkich sześćdziesięciu godzin zajęć ujętych w programie studiów stacjonarnie w sali. Prowadzone są wyłącznie dwie sekcje sportowe w ramach Akademickiego Związku Sportowego – piłki koszykowej oraz piłki siatkowej, których zajęcia odbywają się wyłącznie raz na dwa tygodnie. Organizowane są również wyjazdy na turnieje, a także sportowe obozy zimowe. Studenci biorący udział w zawodach sportowych w ramach dyscyplin indywidualnych lekkoatletyki, jazdy konnej i pływaniu objęci są opieką indywidualną uczelnianego Studium Wychowania Fizycznego.

Uczelnia zapewnia studentom możliwość uczestnictwa w wymianach międzynarodowych w ramach programu Erasmus+, umów bilateralnych *Podwójny Dyplom* z dwoma uczelniami z Republiki Włoskiej oraz projektu *FSS – Mobilność Studentów i Pracowników Uczelni*, w ramach którego społeczność studencka mogła wziąć udział w wyjazdach do uczelni partnerskich w Norwegii i Islandii. Jednocześnie Uczelnia wspiera studentów zagranicznych studiujących na Uczelni, dla których Dział Współpracy z Zagranicą organizuje *Adaptation Week*, w trakcie którego przekazywane są informacje o warunkach studiowania oraz zapewniona jest możliwość zintegrowania się w ramach Wspólnoty Uczelni.

Studenci mają możliwość kierowania swoich uwag, wniosków i skarg w formie pisemnej w Biurze Obsługi Studenta, wysłać pocztą tradycyjną lub mailowo. Wnioski rejestrowane są w elektronicznym systemie Uniwersytetu na profilu indywidualnym studenta. Po zaopiniowaniu przez właściwe jednostki administracyjne rozstrzygnięcie dokonywane jest przez Dziekana Wydziału lub Rektora i publikowane na profilu indywidualnym studenta lub wysyłane za pośrednictwem operatora pocztowego. Studenci mogą również wziąć udział w dyżurze dziekańskim organizowanym w trakcie tygodnia i weekendy, przedstawiając wnioski i skargi osobiście. Wątpliwości zespołu oceniającego wzbudził sposób przeprowadzania egzaminu komisyjnego, który zarządza Dziekan z własnej inicjatywy lub na wniosek studenta, który wykazał zastrzeżenia do obiektywności oceny lub sposobu przeprowadzenia egzaminu. W skład komisji przeprowadzającej egzamin komisyjny wchodzi Dziekan lub Prodziekan jako przewodniczący, specjalista z przedmiotu objętego egzaminem lub przedmiotu pokrewnego oraz egzaminator, który przeprowadzał kwestionowany przez studenta egzamin. **Zaleca się wprowadzenie zmiany składu komisji przeprowadzającej zaliczenie komisyjne, celem uniemożliwienia zasiadania w niej przez egzaminatora, którego ocena lub sposób przeprowadzania egzaminu została zakwestionowana przez studenta.** Zapewni to obiektywność zaliczenia komisyjnego.

Uczelnia zapewnia bezpieczeństwo studentów oraz przeciwdziała wszelkiego rodzaju form dyskryminacji. Funkcjonuje procedura zapobiegająca mobbingowi, molestowaniu seksualnym oraz dyskryminacji, która uruchamiana jest przez Dziekana Wydziału po powzięciu informacji o zdarzeniu i opiera się na weryfikacji zgłoszenia oraz jednoczesnym udzieleniu pomocy studentowi będącemu



ofiara zdarzenia. Równolegle na Uczelni społeczność studencka ma możliwość korzystania z Centrum Wsparcia Psychologicznego, które oferuje spotkanie z psychologami i rozmowę na tematy istotne dla studenta, co umożliwi zidentyfikowanie trudności, z którymi zmagają się studenci, a następnie znalezieniu optymalnego ich rozwiązania.

W Uczelni funkcjonuje samorząd studencki oraz studenckie koła naukowe. Uczelnia udziela im wsparcia merytorycznego i finansowego przy organizacji przedsięwzięć, a także angażuje przedstawicieli samorządu studentów do procesu kształtowania programu studiów, regulaminu studiów, a także ustalania warunków studiowania. Przedstawiciele samorządu zasiadają w Radzie Akademickiej, która ma kluczowe znaczenie przy kształtowaniu toku studiów na Uniwersytecie. Organizacje studenckie mają możliwość korzystania z infrastruktury Uczelni, a dla samorządu studenckiego wygospodarowano przestrzeń, z której może korzystać na stałe wspólnie z innymi jednostkami organizacyjnymi Uniwersytetu. Władze Uniwersytetu, odpowiadając na postulat przedstawicieli Samorządu Studentów, postanowiły o przeznaczeniu osobnego pomieszczenia na jego rzecz, które zostało zlokalizowane w powstającym budynku C, z której będzie mógł korzystać samodzielnie od marca 2024 roku po otwarciu budynku.

Zwraca się uwagę na brak uprawnienia Samorządu Studentów do uzgadniania osób powoływanych do pełnienia funkcji kierowniczych, do których obowiązków należą sprawy studenckie. Uprawnienie wynika bezpośrednio z art. 23 ust. 5 ustawy, a jego celem jest uzależnienie możliwości powołania osób, które odpowiedzialne będą za ocenę indywidualnych postępów w nauce, rejestracji i zaliczenia semestrów lub lat studiów oraz ewentualnych skreśleń z listy studentów albo urlopowania od uzyskania poparcia samorządu studenckiego, będącego wyłącznym reprezentantem ogółu studentów Uczelni.

W trakcie wizytacji przedstawiciele Uczelni wskazali, iż zgodnie z § 16 ust. 7 Statutu Uniwersytetu WSB Merito w Gdańsku „*W Uczelni nie powołuje się osób do pełnienia funkcji kierowniczej w rozumieniu art. 34 ust. 1 pkt 6 Ustawy*”, co miałyby sugerować brak konieczności przyznania samorządowi studenckiemu możliwości skorzystania z uprawnienia, o którym mowa wyżej. Należy zaznaczyć, iż Dziekan Wydziału Biznesu, który odpowiada za kierunek finanse i rachunkowość, a jest powoływany przez Senat Uczelni na wniosek Wicekanclerza, zgodnie z § 22 ust. 2 Statutu Uniwersytetu WSB Merito w Gdańsku odpowiada za działalność dydaktyczną na wydziale w zakresie studiów wyższych. Ponadto do zadań Dziekana Wydziału Biznesu należy m.in. „*podejmowanie decyzji związanych ze sprawami studentów, w tym z obowiązkami finansowymi*”, „*wnioskowanie do Senatu o ustalenie programu studiów*” oraz „*przygotowanie specjalności studiów w ramach danego kierunku*”. Dziekan Wydziału Biznesu jest również odpowiedzialny za podział środków na działalność organizacji studenckich w drodze konkursu. Powyższe wskazuje, iż do obowiązków Dziekana Wydziału Biznesu należą sprawy studenckie. Dziekan Wydziału Biznesu jest również osobą na stanowisku kierowniczym, będąc upoważnionym do powoływania menadżerów kierunku oraz wnioskowanie o powołanie przez Senat Uczelni prodziekana. Jest również przełożonym i ma możliwość wydawania poleceń służbowych pracownikom dziekanatu.

Bez znaczenia jest fakt nieokreślenia funkcji dziekana wydziału jako funkcji kierowniczej dla zastosowania obowiązku wynikającego z art. 23 ust. 5 ustawy, tj. uprawnienia samorządu studenckiego do uzgodnienia osoby powoływanej do pełnienia funkcji kierowniczej, do której zakresu obowiązków należą sprawy studenckie. Wskazanie funkcji kierowniczych w Statucie Uczelni ma zgodnie z ustawą charakter informacyjny, od którego nie jest zależny fakt pełnienia funkcji kierowniczej. Dlatego też **zaleca się uzupełnienie Statutu Uczelni o uprawnienie Samorządu Studentów wynikające z § 23 ust. 5 ustawy, tj. umożliwienie uzgodnienia osób powoływanych na stanowiska dziekana wydziału.**

Studenci kierunku angażują się w działalność *Koła Naukowego Klub Warren'a Buffett'a*, a także *Koła Naukowego Przedsiębiorczość*, którego przewodniczącą jest pracownica naukowa Uczelni specjalizująca się w doradztwie podatkowym, a którą na początku roku wybrali studenci w głosowaniu. Studenckie koła naukowe są wspierane finansowo przez Uczelnię, mając możliwość otrzymania środków na realizację własnych przedsięwzięć, udział w konferencjach, szkoleniach, spotkaniach czy konkursach. Zgodnie z obowiązującą procedurą rozdział środków na sprawy studenckie dokonywany jest przez Dziekana Wydziału w drodze konkursu bez udziału Samorządu Studentów, który pozbawiony jest wpływu na podział środków otrzymywanych przez każdą z organizacji studenckich działających na Uczelni. **Rekomenduje się zmianę procedury, tak aby wysokość środków finansowych przeznaczonych na sprawy studenckie była ustalana przez organy uczelni, a decyzja o rozdziale środków należała do organów samorządu studenckiego.** Umożliwi to spełnienie normy prawnej wynikającej z art. 110 ust. 5 ustawy, a także wpłynie pozytywnie na rozwój autonomii społeczności studenckiej Uczelni.

Społeczność studencka uczestniczy w ocenie udzielanego jej wsparcia poprzez dokonywanie cyklicznej oceny programu studiów i jakości uczenia się, a także oceny zajęć dydaktycznych. Koronne znaczenie ma również działanie Menadżera Kierunku i innych pracowników wspierających studentów w trakcie toku studiów, którzy będąc w stałym kontakcie ze studentami, proponują wdrażanie zmian mających na celu doskonalenie procesu nauczania.

**Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)**

brak

**Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)**

kryterium spełnione częściowo

#### **Uzasadnienie**

Uczelnia udziela w sposób kompleksowy wsparcia studentom w procesie nauczania podczas studiów na kierunku, które oferowane jest zarówno z zakresu spraw socjalno-bytowych, jak i dydaktycznych. Wsparcie to dostosowane jest do potrzeb różnych grup studentów i ich specyficznych potrzeb. Umożliwiona jest indywidualizacja procesu nauczania oraz uzyskania wsparcia w kształtowaniu kariery w trakcie toku studiów. Na szczególne docenienie zasługuje zaangażowanie jednostek administracyjnych, a w szczególności biblioteki uniwersyteckiej, która zapewnia kompleksowe wsparcie w trakcie toku studiów. Studentom zapewnia się możliwość zaangażowania w ramach wspieranych przez Uczelnię organizacji studenckich, a w tym samorządu studenckiego.

W trakcie wizytacji stwierdzono jednak następujące nieprawidłowości:

1. Samorząd Studentów pozbawiony jest możliwości uzgodnienia osób powoływanych do pełnienia funkcji kierowniczych, do których obowiązków należą sprawy studenckie, a w szczególności dziekanów wydziałów, którzy odpowiedzialni są min. za podejmowanie decyzji związanych ze sprawami studentów, w tym z obowiązkami finansowymi, jednocześnie będąc odpowiedzialnymi za działalność dydaktyczną na wydziale w zakresie studiów wyższych.
2. W procedurze zaliczenia komisyjnego uczestniczy pracownik naukowy przeprowadzający egzamin, którego sposób przeprowadzenia lub obiektywność oceny została zakwestionowana przez studenta i dostrzeżona przez Dziekana Wydziału, który wydaje zgodę na egzamin komisyjny.

## **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

Kompleksowe wsparcie w procesie nauczania zapewnione przez funkcjonowanie biblioteki uniwersyteckiej dostosowanej w sposób znakomity do potrzeb różnych grup studentów, a w szczególności osób z niepełnosprawnościami, która odpowiada na wszelkie potrzeby zgłaszane przez studentów i stale doskonali oferowane formy wsparcia, z uwagi na co bardzo pozytywnie oceniana jest przez społeczność studencką Uniwersytetu.

### **Zalecenia**

1. Zaleca się uzupełnienie Statutu Uczelni o uprawnienie uczelnianego samorządu studenckiego do uzgadniania powoływania osób do pełnienia funkcji kierowniczych, do których zakresu obowiązków należą sprawy studenckie, zgodnie z §23 ust. 5 ustawy.
2. Zaleca się dokonanie zmiany w składzie komisji przeprowadzającej zaliczenie komisyjne poprzez usunięcie możliwości uczestnictwa w jej pracach osoby egzaminatora, którego ocena lub sposób przeprowadzenia egzaminu, zostały zakwestionowane przez studenta.
3. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

## **Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach**

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9**

Uczelnia zapewnia publiczny dostęp do kompleksowej, aktualnej, przejrzystej, przystępnej i częściowo zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów oraz realizacji procesu nauczania na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o strukturze Uczelni, wymianach studenckich i wsparciu materialnym. Podstawowym źródłem informacji jest strona internetowa i Biuletyn Informacji Publicznej Uniwersytetu, do których dostęp zapewniony jest bez konieczności weryfikowania tożsamości lub logowania. Jednocześnie polityka informacyjna prowadzona jest za pośrednictwem mediów społecznościowych Uczelni tj. portale Facebook i LinkedIn.

Strona internetowa Uczelni dostępna jest w wersji polskojęzycznej i anglojęzycznej. Jednakże wersja anglojęzyczna nie zawiera większości informacji udostępnianych w języku polskim. Brak jest możliwości zapoznania się z informacjami o m.in. programie studiów, czy uzyskiwanych efektach uczenia się. Stanowi to realną przeszkodę dla zagranicznych kandydatów na studia w poznaniu szczegółowej oferty kształcenia na kierunku. Rekomenduje się uzupełnienie informacji udostępnianych w języku angielskim za pośrednictwem strony internetowej Uczelni poprzez kompleksowe przetłumaczenie informacji dostępnych na stronie w wersji polskojęzycznej. Dodatkowo informacje o możliwości kształcenia na kierunku przez studentów, dla których język ukraiński lub rosyjski stanowią podstawowy środek komunikacji, udostępniane są za pośrednictwem strony internetowej konsorcjum Uczelni. Informacje udostępniane na ww. stronie konsorcjum są jednak bardzo ograniczone, ponieważ zawierają wyłącznie opis ogólny, a zatem fragmentaryczny, ocenianego kierunku studiów.

Strony internetowe dostosowane są częściowo do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Umożliwione jest połączenie z tłumaczem Polskiego Języka Migowego, którego koszt pokrywa Uczelnia, co zapewnia bardziej kompleksowe zrozumienie informacji tekstu pisanego przez osoby głuche, posługujące się na co dzień Polskim Językiem Migowym, którego gramatyka i składnia są

odrębne od języka polskiego. Na stronie dostępne są również narzędzia mające na celu zapewnienie powiększania tekstu oraz odpowiedniego kontrastu kolorów treści dla osób słabowidzących. Nie działają jednak one w sposób płynny i całościowy, co uniemożliwia uznanie strony internetowej Uczelni za dostosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a w szczególności osób z niepełnosprawnością wzroku. Część materiałów wideo udostępnionych za pośrednictwem strony internetowej Uczelni lub mediów społecznościowych Uniwersytetu, lub konsorcjum Uczelni WSB Merito, tj. Facebook, LinkedIn oraz YouTube nie jest uzupełniona o napisy lub transkrypcję tekstu, co uniemożliwia zapoznanie się z nimi przez osoby głuche lub słabowidzące bez wykorzystania dedykowanych do tego narzędzi. Rekomenduje się zapewnienie dostępności cyfrowej strony internetowej Uniwersytetu poprzez uczynienie jej bardziej postrzegalną, funkcjonalną i zrozumiałą, uwzględniając trudności z jakimi mierzą się osoby z różnymi niepełnosprawnościami, a w szczególności osoby słabowidzące lub z niepełnosprawnością wzroku. Dobrą praktyką byłoby m.in. poprawienie funkcjonalności narzędzia zapewniającego kontrast tekstu do tła, umożliwienie poruszania się po stronie internetowej wyłącznie za pomocą klawiatury np. klawisza TAB lub strzałek, uzupełnienie grafik i zdjęć o alternatywne opisy, wyodrębnienie nazw wszystkich linków w sposób jednoznaczny i zrozumiały poza kontekstem oraz wyrównanie wszystkich tekstów do lewej strony, a także uzupełnienie publikowanych materiałów wideo o napisy i transkrypcję. Zapewnienie dostępności cyfrowej strony internetowej Uczelni poprawi możliwość pozyskania informacji o kierunku studiów przez szersze grono odbiorców, a także wpłynie pozytywnie na pozycjonowanie strony internetowej Uniwersytetu, co za tym idzie zwiększy liczbę wyświetleń strony.

Biuletyn Informacji Publicznej Uniwersytetu WSB Merito w Gdańsku, w przeciwieństwie do strony internetowej Uczelni, jest w stopniu wystarczającym dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Zapewniona jest możliwość włączenia kontrastu, powiększania tekstu, podświetlania linków oraz ustawienia większych odstępów między tekstem. Narzędzia działają w sposób płynny.

Polityka informacyjna realizowana jest przez Uczelnię z uwzględnieniem zasad transparentności i dostępu do informacji dla wszystkich zainteresowanych. Dostęp do informacji szerokiemu gronu odbiorców zapewniony jest dzięki wykorzystaniu wielu kanałów informacyjnych, które są powszechnie dostępne. Wykorzystywany język komunikacji dostosowany jest do wszystkich grup odbiorców i specyfiki każdego ze źródeł informacji.

Informacje o warunkach rekrutacji, kryteriach kwalifikacyjnych, procedurze i procesie nauczania na kierunku są w pełni dostępne i sprofilowane. Na stronie internetowej Uczelni opisane są również zasady uznawania efektów uczenia się uzyskanych w szkolnictwie wyższym (tzw. przeniesienie z innej uczelni). Brak jest jednak informacji o warunkach i procedurze potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych w procesie nauczania poza systemem studiów. Rekomenduje się uzupełnienie informacji o ww. procedurze na stronie internetowej Uczelni, którą określa Uchwała nr 90/VI/2021 Senatu z dnia 1 czerwca 2021 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku.

Informacje o uzyskiwanych kwalifikacjach i tytule zawodowym nadawanym absolwentom, kierunkowych efektach uczenia się, wymiarze, zasadach i formie odbywania praktyk zawodowych, przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych oraz o sposobach weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie toku studiów, zostały kompleksowo zawarte w ramach programu studiów, który udostępniony jest za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej Uniwersytetu. Częścią programu studiów są również sylabusy każdego z przedmiotów realizowanych w ramach toku studiów na kierunku. W opinii zespołu oceniającego zakres ww. informacji, udostępnianych w ramach programu studiów jest kompleksowy i zapewnia łatwość zapoznania się z

informacjami nt. wizytowanego kierunku studiów. Opis kierunku studiów dostępny na stronie internetowej Uczelni w zakładce informującej o finansach i rachunkowości jest jednak bardzo ograniczony, ponieważ wskazuje wyłącznie listę części przedmiotów realizowanych w ramach toku studiów, bez wskazania liczby przypisanych ECTS do każdego z przedmiotów lub innych wymienionych powyżej informacji. W zakładce brak jest również odesłania do Biuletynu Informacji Publicznej, w którym zainteresowany mógłby znaleźć pełną informację o kierunku. Rekomenduje się uzupełnienie zakładki opisującej finanse i rachunkowość o miejsce zamieszczenia Programu Studiów lub rozbudowanie opisu kierunku na stronie internetowej Uczelni.

Strona internetowa zawiera również informacje nt. możliwości udziału w wymianach studenckich, w tym w ramach programu Erasmus+, programach podwójnego dyplomu magisterskiego, a także możliwości odbycia praktyk za granicą. Zainteresowany może pozyskać również informacje, za pośrednictwem strony internetowej, które obejmują informacje o niektórych pracownikach naukowych prowadzących zajęcia na kierunku, uzyskaniu wsparcia w zakresie pośrednictwa pracy, znalezieniu praktyk i staży przez Biuro Karier Uczelni.

Uczelnia monitoruje aktualność informacji udostępnianych za pośrednictwem strony internetowej, Biuletynu Informacji Publicznej oraz mediów społecznościowych, za co odpowiada każda z właściwych jednostek Uniwersytetu, zgłaszając własne uwagi i uzupełniając treści. Za aktualność danych o wizytowanym kierunku studiów odpowiada Menadżer Kierunku. Studenci, pracownicy, kandydaci na studia, absolwenci i nauczyciele akademicki mają możliwość zgłaszania uwag dotyczących udostępnianych informacji o studiach i funkcjonowaniu Uczelni. Zebrane uwagi stanowią podstawę do udoskonalania przekazywanych informacji. Każdego roku prowadzone jest Badanie Atrybutów Marki, które obejmuje kandydatów na studia, studentów, pracowników akademickich oraz absolwentów Uniwersytetu, w ramach którego przeprowadzana jest analiza dostępnych publicznie treści. Ponadto, po zakończeniu wizytacji, Uczelnia umożliwiła wyrażenie opinii nt. użyteczności strony internetowej poprzez ankietę, która umożliwi udoskonalenie dostępności i jakości informacji o studiach.

**Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)**

brak

**Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)**

kryterium spełnione

**Uzasadnienie**

Dostęp do informacji dotyczących studiów jest powszechnie dostępny dla studentów Uczelni, kandydatów na studia oraz innych osób, zainteresowanych uzyskaniem konkretnych informacji na temat procesu kształcenia oraz funkcjonowania Uczelni.

Zainteresowani studiami mają swobodny i nieograniczony dostęp do relewantnych informacji na temat kierunku, wymagań rekrutacyjnych, terminów i harmonogramów rekrutacji oraz programu studiów na kierunku. Informacje te obejmują wszystkie wymagane elementy, takie jak cele kształcenia, wymagane kompetencje, kryteria kwalifikacji, charakterystykę procesu nauczania, w tym organizację zajęć, a także system weryfikacji i oceniania efektów uczenia się. Wskazane w ramach opisu faktycznego braki w udostępnianych informacjach nie wpływają na obniżenie propozycji oceny końcowej jako spełnionej, jednakże powinny zostać uzupełnione w możliwie najszybszym terminie.

## **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

-

## **Zalecenia**

-

## **Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów**

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10**

Zgodnie z par. 10 pkt. 4 Statutu Uczelni za organizację kształcenia w ramach kierunku studiów wyższych odpowiada Menedżer Kierunku, którego szczegółowy zakres obowiązków i kompetencji określa regulamin organizacyjny oraz szczegółowy indywidualny zakres obowiązków danego menedżera. Decyzją Dziekana został powołany Menedżer Kierunku finanse i rachunkowość. Sprawuje on nadzór merytoryczny i organizacyjny nad kierunkiem studiów. Do jego kompetencji należy nadzór i kierowanie procesem dydaktycznym na kierunku studiów, a w szczególności nadzór nad realizacją programów kształcenia oraz opracowaniem przez nauczycieli akademickich sylabusów prowadzonych przedmiotów.

W Uczelni funkcjonuje Księga Jakości Kształcenia. Dokument ten określa kompetencje w zakresie bieżącego nadzoru nad realizowanym na kierunku programem studiów, nadzór nad modyfikacją i doskonaleniem koncepcji kształcenia na kierunku, kreowanie zmian w programach studiów.

Modyfikacje w programach studiów są odpowiedzią na zdiagnozowane zmiany i potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, np. wypracowanie nowych specjalności: *digitalizacja w rachunkowości* (studia I stopnia); *analiza danych biznesowych* (studia I stopnia); *kontynuacja specjalności kadry i płace* (studia II stopnia); *doradztwo inwestycyjne studia anglojęzyczne* (studia II stopnia).

Zatwierdzanie, zmiany i wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób sformalizowany. Za projektowanie oraz dokonywanie zmian w programie odpowiedzialny jest Menedżer Kierunku. W procesie projektowania udział bierze Kierunkowy zespół programowy oraz Rada Akademicka, w skład której wchodzi: Menedżer Kierunku (jako przewodniczący), wykładowcy, przedstawiciele pracodawców, przedstawiciele studentów i absolwent. Zmiany w programach studiów pozytywnie zaopiniowane przez Dziekana zatwierdza Senat Uczelni.

W projektowaniu programu studiów uwzględnione są innowacje dydaktyczne oraz osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej (gamifikacja, biblioteka cyfrowa, filmy, case study, gry biznesowe REVAS, studia przypadków, rozwiązywanie problemów przez studentów, oprogramowanie Optima, Taksomatic, Symfonia, Płatnik, SAP). Nauczyciele akademicy wykorzystują również współczesne technologie informacyjno-komunikacyjne oraz narzędzia i techniki kształcenia na odległość w projektowaniu programu studiów (Platforma Moodle, e-kursy, interaktywne quizy, zadania; MsTeams, OneNote).

Ocena programu studiów jest kompleksowa. monitorowanie efektów uczenia się, przegląd prac dyplomowych i przejściowych, audyty zewnętrzne, ankietyzację wszystkich zajęć w każdym semestrze, monitoring retencji. W Uczelni prowadzone jest cyklicznie Badanie Atrybutów Marki (BAM) będące badaniem cech jakościowych świadczonych usług edukacyjnych. Badanie odbywa się raz w roku i obejmuje takie obszary jak: organizacja studiów i obsługi administracyjnej oraz przyjazne podejście; dopasowanie kształcenia do wymagań pracodawców i rynku pracy. W badaniu uczestniczą: studenci,

słuchacze i absolwenci, pracownicy administracyjni i dydaktyczni, pracodawcy współpracujący z Uniwersytetem WSB Merito. Badanie jest podstawą do modyfikacji i usprawnień organizacji studiów do oczekiwań interesariuszy. Menedżer Kierunku monitoruje poziom postępów oraz niepowodzeń studentów, a także osiągnięcia efektów uczenia się np. za pomocą zestawienia ilościowej struktury ocen. Treści programowe, metody kształcenia i metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się weryfikowane są i w razie potrzeby uaktualniane przez koordynatora przedmiotu w porozumieniu z menedżerem kierunku i metodykiem nauczania. Nauczyciele akademicy oraz pracodawcy mają możliwość zgłaszania zmian w programie studiów. Wyniki oceny wykładowców mają wpływ na kształt obsady w kolejnych semestrach. Wnioski z analizy tematów prac dyplomowych są przekazywane gronu dziekańskiemu i Menedżerowi Kierunku. Wprowadzenie systemu Quality poprawiło nadzór nad jakością tematów prac dyplomowych w zakresie zgodności tematu pracy z kierunkiem studiów. Włączono do oceny programu studiów monitorowanie procesu dyplomowania – od ustalania obsady seminarium dyplomowego, zatwierdzania tematów projektów dyplomowych, opracowania projektów dyplomowych, kryteriów ich oceny etapowej i końcowej do doboru recenzentów. Zapewniono również właściwą obsadę modułów zajęć.

Kierunek studiów podlega cyklicznej ocenie PKA.

#### **Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)**

brak

#### **Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)**

Kryterium spełnione

#### **Uzasadnienie**

Nadzór nad kierunkiem na poziomie studiów I i II stopnia o profilu praktycznym sprawuje Menedżer kierunku powołany przez Dziekana. Menedżer Kierunku koordynuje prace Kierunkowego zespołu programowego, nadzór nad modyfikacją i doskonaleniem koncepcji kształcenia na kierunku, kreowanie zmian w programach kształcenia. Nadzór nad realizacją polityki jakości, w tym w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia pełniony jest przez Pełnomocnika ds. Jakości Kształcenia. Program studiów zatwierdzany jest na każdy rok akademicki przez Senat Uczelni. W doskonaleniu programu studiów biorą udział zarówno interesariusze wewnętrzni - nauczyciele akademicy i studenci, jak i interesariusze zewnętrzni. Ocena programu studiów obejmuje informacje zwrotne od studentów dotyczące satysfakcji z programu studiów, warunków studiowania oraz wsparcia w procesie uczenia się. Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie, a wyniki tej oceny są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na tym kierunku.

#### **Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia**

-

#### **Zalecenia**

-